

PRZYJAĆ (2372) *vb pf*

inf przyjąć (578). ◇ *fut 1 sg* przyjmę (29). ◇ *2 sg* przyjmiesz (42). ◇ *3 sg* przyjmie (106). ◇ *1 pl* przyjmiemy (11), przyjmie (2); -em *ArtKanc*; -emy : -em *BielKron* (3:1). ◇ *2 pl* przyjmiecie (10). ◇ *3 pl* przyjmą (33). ◇ *praet 1 sg m* przyjąłem, -em, -m przyjął (27). *f* -em, -m przyjęła (3). ◇ *2 sg m* przyjąłeś, -eś, -ś przyjął (36). *f* -ś przyjęła (1). *n* -eś przyjęło (2). ◇ *3 sg m* przyjął (437), jest przyjął (2), przyjął jest (1), [przyjął]; przyjął : jest przyjął : przyjął jest *Leop* (9:1:1). *f* przyjęła (76). *n* przyjęło (19). ◇ *1 pl m pers* przyjęliśmy, -smy przyjęli (22), -chmy przyjęli (4) *RejPos* (2), *WujJudConf*, *SkorWinsz*; -smy (21), -śmy (1). ◇ *2 pl m pers* przyjęliście, -ście przyjęli (45). ◇ *3 pl m pers* przyjęli (249), [są przyjęli]. *subst* przyjęły (6), przyjęli (1) [*n*] *OpecŻyw*. ◇ *plusq 2 sg m* -eś, -ś był przyjął (2). ◇ *3 sg m* był, b(e)ł przyjął (5), przyjął był (3); był przyjął *RejJóz*, *HistRzym*, *WujJud*, *PaprUp*; przyjął był *OrzQuin*, *WujNT*; był przyjął : przyjął był *BielKron* (1:1); ~ był (7), b(e)ł (1) *PaprUp*. *f* była przyjęła (2). ◇ *2 pl m pers* -ście przyjęli byli (1) *BiałKaz*, -ście b(e)li przyjęli (1) *PaprUp*. ◇ *3 pl m pers* byli, b(e)li przyjęli (4), przyjęli byli (1) *ZapWar*; ~ byli (4), b(e)li (1) *PaprUp*. ◇ *imp 2 sg* przyjmi (182), przyjm (17), przyjm (1), [przymi]; przyjm *KrowObr*, *RejZwierz*, *HistLan*, *KlonKr*; przyjmi : przyjm : przym *LubPs* (8:7), *RejZwierc* (4:1), *PaprPan* (2:1), *ArtKanc* (14:2), *GórnTroas* (3:-:1), *CiekPotr* (2:1); ~ -m (11), -m (1) *RejZwierz*, -(m) (5). ◇ *3 sg* niech, niechaj przyjmie (5). ◇ *2 pl* przyjmiecie (28), przyjmiecie (2) *LubPs*, *MączLub*, przyjmiecie (1) *CzahTr*; ~ -m- (1) *LubPs*, -m- (1) *MączLub*; ~ przyjmiciéz (1) *GosłCast*. ◇ *3 pl* niech, niechaj przyjmą (3). ◇ *con 1 sg m* bych przyjął (9), bym przyjął *LatHar* (2). ◇ *2 sg m* przyjąłbyś, byś przyjął (10), by przyjął (3); by przyjął *OpecŻyw*, *RejPs*; byś przyjął : by przyjął *HistAl* (1:1). *f* by przyjęła (1). ◇ *3 sg m* by przyjął, przyjąłby (95). *f* by przyjęła (8). *n* by przyjęło (4). ◇ *1 pl m pers* byśmy przyjęli (12), bychmy przyjęli (5) *LibLeg*, *LubPs*, *RejPos* (2), *BudNT*. ◇ *2 pl m pers* byście przyjęli (5). ◇ *3 pl m pers* przyjęliby, by przyjęli (59). *subst* by przyjęły (1). ◇ *con praet 1 sg m* bych był przyjął (1). ◇ *3 sg m* by był przyjął (4). ◇ *3 pl m pers* by byli przyjęli (1). ◇ *impers praet* przyjęto (8). ◇ *con* by przyjęto, przyjęto by (3). ◇ *part praet act* przyjąwszy (142).

Sł stp notuje, *Cn s.v. a* jeszcze, za dobre mieć, za pokutę co przyjąć, *Linde XVI* (cztery z niżej notowanych przykładów) – *XVII(Cn, XVIII)* – *XVIII w.*

I. Zgodzić się, nie odrzucić, zaaprobować, zaakceptować (w stosunkach między ludźmi lub między człowiekiem a Bogiem a. inną siłą wyższą), ustosunkować się, głównie pozytywnie (tak w kontekstach bez wyrażonej oceny), rzadko (i tylko z wyraźną oceną) negatywnie [w tym: kogo, co (1597)] (1672) :

1. Gdy ktoś coś mówi lub (rzadziej) czyni: uznać za stosowne; *accipere PolAnt, Vulg, Mącz, Modrz, Calag, JanStat, Cn*; *recipere Vulg, Mącz, PolAnt, Modrz*; *facere PolAnt, Mącz, Calag, Cn*; *assumere PolAnt, Vulg, JanPrzyw*; *percipere Vulg, HistAl*; *excipere, suscipere PolAnt, Vulg*; *admittere Mącz, JanStat*; *oboedire Miech*; *cedere, complecti Mącz*; *probare Calag*; *capere Vulg*; *acceptare JanPrzyw*; *approbare JanStat*; *habere, interpretari Cn* (799) :

A. Odnośnie do wypowiedzi (501) :

a. Odnośnie do czyjegós zdania nieskierowanego do osoby oceniającej lub działań bezpośrednio z nią niezwiązanych: przyznać rację, uznać za prawdziwe, słuszne; nie zaprzeczać (173) : *Leop Act 22/18*; A tak w ich rosprawach nie máłz nic czegoby fię przyjąć nie godziło *BibRadz I 274a*; *Orygenes*

tego czáfu był w Alexandriey Doktor vczony Krześciánki/ [...] ktorego kfiąg wiele przyięto y wiele popalono w Krześciánstwie *BielKron* 150v; Grynianus theż poeł krolá Fráncufkiego vpomina Luteryany/ áby Koncilium przyięli/ á co by tám było poštánowiono/ áby to mocno trzymáli. *BielKron* 223v, 143, 204v, 220, 233 [4 r.], 235, 236, 408; Conditionem repudiare aequissimam, Nie chcieć przyiác [!] [p]ráwiedliwych poštępków *Mqcz* 352d, 432c; *RejPos* 1, 242v; Przeto ty/ iefli wiesz wywody ich/ powiedz ie przedemną/ [...] á iefliby też były z BOgá/ tedy ie y lám przyimę y pocáuię. *CzechRozm* 191, 160v; Y o tem też wětpić nie trzebá/ że wiele z praw Rzymfkich przyiác trzebá [*multa ex legibus Romanis mutuanda esse*] *ModrzBaz* 98; Rádzę ábyfmy zachodnych Doktorow piřmá przyięli *SkarJedn* 290, 305, 316; *SkarŻyw* 75; *CzechEp* 228, 263; nie dziw że ie [*heretycy dekrety koncyliów*] rozmáicie potwarzáią/ iáko ná on czás Cherintyanowie y fáłszywi Apoštołowie nie przyięli tego Ierozolimfkiego/ Arianowie Niceńfkiego/ á Trydentfkiego dzišieyfy haeretykowie. *WujNT* 463, *Act* 22/18; *JanNKar* E; á która stroná przed nimi [*urzędnikami ziemskimi*] lepřze y znácznieyřze znáki vkaže/ y przez řtářře y řwiádky wywodłáby řwoię [pokoyná pořseřsiá ná onym imięniu/ [...] á vrzędnicy oni przyięliby to: tedy tám máią byđz czynioné gránice y kopce nowe vřypáné *SarnStat* 472 [*idem* 1176] 472, 1176 [2 r.]; [I na them ieftheřmi gdziebi rzecz nářřza bila a woczy nářchey vřnalibřřcie. tho czo řřiá godzi řářřiádowi a priáczieliewi dobrze zachowanemu priiácz. *ZapWpolActCon* 1537 2/91].

przyiác kogo [= *czyje řłowa*] (2): Ktorego [*Francuza Watabla*] iz zemną przyiác [*ksiádz Powodowski*] nie chćiał/ niechže řłucha Chrizořtomá/ który ták ná to krotko mowi. *CzechEp* 264, 300.

przyiác czego (2): *NiemObr* 58, 128 *cf* »niewdzięcznie przyiác«.

przyiác od kogo (7): bo ná rzecz tylko lámę okiem mierzác/ ták ná nię wřzyřtkę myřł/ y pióro řwé řkládař/ iz též nic řye ná řadnégo řtanu człowieká nie ogládař/ áni o to dbař/ iáko kto/ to co piřzeř/ od ćiebie przyimie. *OrzQuin* E. *Cf* »wdzięcznie przyiác«.

przyiác komu (1): A iefli mi [*heretyk*] nie przyimie wykłádu [*pisma*] tedy mu ia vkaže drugie mieyřce/ gdzie iáwnie mowi/ nie o boiáźni/ ále o cźci/ o chwale/ y o błogořłáwieńřtwie. *WysKaz* 36.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): przyimi thák zá wdzyęczne/ iz thu iefł napřzod położoná pámiáthká onego pořeřřthwá Anyeřfkiego *RejPos* 269.

Z okreřleniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę lub (wyjątkowo) dezaprobatę (20): *CzechEp* 264; Ażeby nie tylo trzy Zbory S: ále wřzyřtki ine powszečne/ [...] ze cźciá przyięli. *SkarJedn* 316. *Cf* »niewdzięcznie przyiác«, »wdzięcznie przyiác«.

W połączniu szeregowym (1): A zá tym též iuř drugim, chcáli, wolno bęđzie [*tę ortografię*] przyiác, chwalić, gánić, ábo y řwoie wyđáć. *JanNKar* D4v.

W przeciwstawięniach: »przyiác ... negowác (2), odmienić, odstępowác, porzucić, wzgardzić« (6): wezwawřly Cefarz wřřytek řenat/ kazał przed nim cźyřć řpiřek wyznánia wiáry Sálkow/ ktorego doktorowie Papięcy popráwiáli niegdzie przyięli á drugdzie odmienili *BielKron* 208, 208, 233; iefliby ták Zydwowie mowić chćieli/ żeby dla niezgod niechćieli nowego Teřtámentu przyiác tedyby też dla tychže muřieli řwoy řtáry porzucić. *CzechRozm* 146; ktoré [*znaki graniczne*] iefli vrząd Ziemfki przyimie/ á řtroná druga bęđzie mu negowálá/ powód [...] ma probowác przez przyięęę *SarnStat* 472 [*idem*] 1176.

Zwroty: »za dobre przyjąć« = *boni consulere Mącz, Calag, Calep, Cn; facere boni Mącz, Calag, Cn; grate recipere Mącz; accipere aequo animo a. amice a. grate a. in optimam partem a. moderate, optimi consulere, ratum habere, interpretari grate a. grato animo Cn* [szyk 5:2] (7): ále to was ołtrzegam/ ábyście Długofzá czytáiąc zá dobre przyięli co tám v niego naydziecie. *OrzRozm* K4v; *Grate recipit, Prziyął zá dobre. Mącz* 149a, 26a, 113c; *Calep* 135b; *GórnDworz* C6; *Vor gut anfehen. zá dobre prziyąć. pochwalić. Probare. Calag* 549a; [*TerentMatKęł* O6v].

»[czego] niewdzięcznie przyjąć« (2): ále odłożył [*cesarz*] [práwę iego [*Atanazjusza*]/ do tego czáfu/ ázby y oni oycowie przy tym byli: częgo niewdzięcznie prziyął *Atánázyus/ y ofuknął Celárzá Konftántynulá. NiemObr* 128, 58.

»wdzięcznie, za wdzięczne, z wdzięcznością przyjąć« [*w tym: od kogo (6)*] [szyk zmienny] (10:5:1): *KromRozm I* A2v; *GliczKsiąż* Q3v; *BibRadzBaz ktv*; *TAK* mniemamy vprzeymy á miły czytelniku/ gdy tho proste piłanie [...] vyzrył y czythać będziefz/ íze tę prostotę wdzięcznie przymiesz *GrzegRóżn* A2; *SienLek* 194; *Tákże Troiánie* [...] prziyęli ono wdzięcznie/ co białęłowy zrobiły *GórnDworz* Z2; *RejPos* 269; *To ná krótce odemnie zá wdzięczne przymy BiałKat* 366; *KwiatOpis* D; *Czytayże* [...] co *Finees* káplan vczyńił/ y iáko to wdzięcznie *Pan Bog* od niego prziyął/ gdy dwoie záłtawfzy ná íwowlonym grzechu/ oboie mieczem ku ziemi przebił. *RejZwierc* 33, 27v; *Iuż tedy rozmowy te odemnie zá wdzięczne przymicie/ y ony pilnie czytaycie CzechRozm* A8, A8; *CzechEp* 364; *NiemObr* 57; *tedy my dla dobręgo Rzeczypópolitéy tákiéy íukcefsiiéy dziedzicznęj w Páńłtwie Litewłkim* [...] wiecznémi czáfy odftępujemy: y ktemufmy obá *Narody [tj. Polaków i Litwinów]* prziwiedli/ íż ná tym z obu ítron przełáli/ y od nas wdzięcznie to [*zrzeczenie się sukcesji*] prziyęli. *SarnStat* 1012.

Szeregi: »(po)chwalić i przyjąć« (2): *Wízyfcy* tę rzecz pochwalili y prziyęli *BielKron* 41; *CzechEp* 216. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»(i) przyjąć i potwierdzić (a. utwierdzić)« (4): *PatKaz II* 59; *WujJud* 39; *A to wízyłtko/ częgo íe ieno W.M. vymiecie/ niech Pan Bóg przymie y vtwiérdzi OrzJan* 71; *Y owłzem wízyłtek Kościoł prziyął íą [litanię] y potwierdził przed tyśiącem lat ná* [...] *Koncylium Aureliáneńłkim LatHar* 172.

»przyjąć i wyświadczyć« (1): *Lecz te księgi iáko włafne tego Dionyzyufzá Areopágity/ prziyął y wyświadczył trzeći zbor powłzechny Konftántynopolłki WujNT* 471.

»przyjąć i zganić« (1): *Ia koždemu zdánié iego włafne wcale zoftáwuię: [...] gdyż to wolno koždemu prziyąć y zgánić JanNKar* D3.

W przen (1): *dobre íerce [tj. zamiar nawracania pogan] iego [św. Antoniego] Pan Bog prziyáwłzy/ z táiemney rády íwey/ tego íemu niedopuścił SkarŻyw* 543.

a. *Uznać za obowiązujące (o przepisach prawnych i zobowiązaniach)* (90) : [*Tatarzy*] *Pięciori Moyżefzowe* kxięgi prziyáwłzy obrzazuią íe, y ítarego zakonu obyczaie chowaią *MiechGlab* 20; *na drugim seimie* *slachczie ziem Mazoweczkich* *volno bandzie* albo *na dalse czassi* *thą* *constitucią* *prziacz* albo *abrogowacz* i *nie prziącz.* *ZapWar* 1545 nr 2646, 1545 nr 2646 [4 r.]; *KromRozm I* Fv, H4v; *KromRozm II* h4, t3v; *A to też wíłyłtko krzełciyanłtwo prziyęło nye inácey/ yedno yáko ono/ co przez Apółtoły* *było podano. KromRozm III* C4v, C4; *UstPraw* K2v; *IAn dzyefiáty/ ten był dwie lecie Papieżem/ záfię Formozowy vftáwy prziyął przeciw wolej wízyłtkich BielKron* 172v; *Ale*

yz w Senacie była wietlza połowicá Biskupow/ przetho onych ártykułow przyięte [*lege*: przyjętych] od doktorow y z onymi kfięgami/ Senath nieprzyiął *BielKron* 219; Gdy iefzczę Krześciánie dzierzeli Ieruzálem był tám klałztor S. Ianá/ kthorego regułę przyiąwłzy pánowie z Rodis/ ná tym byli fundowáni áby ítrzegli grobu Bożego od Sárácenow *BielKron* 346, 99v, 205v, 209, 219, 229v, 230, 346; *Lex repudiata est*, [...] Skázono tę vftáwę/ nie przyęto tego ítátutu. *Mqcz* 352d, 357c [2 r.], 358a; *RejPos* 102, 102v, 297v; bo wízyfcy Oycowie íwięci/ [...] obrázy przyięli *WujJud* 51v, 51v *marg*, *Mm7v*; *WujJudConf* 12v; *SkarJedn* 311; WOiewódtwo Ráwłkie ácz procesł nowy przyięto/ wízákóz zá zwoleniém á prośbámi Połtów z niego/ ma bydz wiecznie wolné od pámiętnęgo *SarnStat* 821, 199; *SkarKaz* 81b.

przyjac od kogo (3): ktory [*porzadek apostolski*] od przodkow íwych z ítarádawná/ y owíffem od poczátku [*Grecy*] przyyęli *KromRozm III* L5v; *KrowObr* 127; *SarnStat* 1183.

cum inf (1): I wielé infzych rzeczy íeft/ ktoré przyięli dzierzęc *MurzNT Mar* 7/4.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę (6): *LibLeg* 7/32v; Rozumiał temu Likurgus iż íe thy prawá drugim ciężkie zdály być/ przetho zmyślił przed Senatem Spártańskim álbo Lácedemońskim/ iż ty prawá Bog Apollo połłał do nich przezeń áby íe dzierzeli/ przeto íe chćiwie przyięli/ mmimáiąc by od Bogá *BielKron* 272v; y wízytko to ochotnie [*król etiopski*] przyimie/ co íedno íię o zgodzie ná íynodzie połtánowi. *SkarJedn* 310, 319; [*ZapWpolActAdv* 1545 202/199v; Chtoru vgode wełpol y zawiátem ymyenym Balczerowym, Olbricht Kanya ziencz y pośfel yego, y Hannuíf íyn yego wláłfny, moczyne y prawie przyyely. *ZapWpolKość* 1547 2/77v, 1551 9/351]. *Cf* »przyjac wdzięcznie«.

W połączeniach szeregowych (2): Chcełz vftáwy krześcijánłkich Oycow [...] vćciwie przyiac/ vtzyć/ y chowác? *KrowObr* 127; *SarnStat* 20.

Zwroty: »dekret przyiac« [*szyk zmienny*] (9): Nieprzyięli tego Dekretu Kfiázęta/ [...] á dáli náłpísku przecz go nieprzyięli *BielKron* 206; Połłał też Cefarz do Norymberczánow/ áby nowy dekret przyięli o wierze *BielKron* 233v, 206v, 233 [2 r.], 233v [2 r.]; przerzeczeni posłowie Ormiánłfcy [...] ten zdrowy Synodálłki dekret [...] ze wízelákim nabożeńłstwem y posłufzeńłstwem przyięli/ przyimuią/ y obłápiáią. *SkarJedn* 319.

»kondycyją (a. artykuły kondycyjei) przyiac« [*szyk zmienny*] (9): dał íe [*lantgraf*] ná ráde Maurycego y Kúrferísta z Brándeburgu/ ktorzy ínim ízli zá przyrzeczenim przed Cefárzá/ dnia 8. Czerwcá powiedziawłzy mu pierwey ártykuły kondycyey ktore miał przyiac *BielKron* 229v, 195, 237; Pífze íeden Grecki Hístoryk Nicephor Gregorás/ iż z tey vníey Lugduńłkiey Grekowie trzy Kondycye przyięli. *SkarJedn* 263, 265, D5; *StryjKron* 200, 577; *Phil* C3.

»prawo przyiac« = *iustitiae approbare JanStat* [*szyk zmienny*] (15): Kthore Práwo potym Kázimír z wielki/ Krol Polłki/ s przyzwoleniem Rády íwey y wízytłthkiego [!] Krolełtwá przyiął *GroicPorz* a3v; połłał krol przes połly íwe do Ieruzálem y do miałł Iudłkich lífty íwe áby prawá obcych ziem przyięli [*ut írent post leges alienorum terrae*]. *BibRadz* 1.*Mach* 1/46; *BielKron* 108v, 121v, 208, 272, 272v; *RejPos* 74v; *BudBib* 1.*Mach* 1/46; Wíę y tem íamem ktorzy to nowe Polłkie práwo przyięli/ álbo potomłtwu ich/ przíydzie do tego zá czáfem/ że będą niewolnikámi *GórnRozm* I, I; Wízákóz [...] tego dokłádáli [*panowie Księstwa Mazowieckiego*] y wárowáli íobie: áby im bylo záwłfze wolno

do praw y Státutów polfkich przypátrzywfy fie im dobrze/ przyftápić y przyiáć ie *SarnStat* 1146, 60, 1151, 1309.

»przyjác na się, do siebie« [szyk zmienny] (5:1): yff ieffly przerzeczonich Xiáftw polflowie [...] nafie by tho ku pozytku koronnemu przyeli. czo my ludzie koronny, ku ich dobremu wiefc chcemy, thedy [...] *ConPiotr* 35; *ZapWar* 1550 nr 2655 [2 r.]; *Mącz* 227a; *RejPos* 74v, 333; [*ZapWpolActAdv* 1545 202/199v; Item obye dwye fthronye mayá dacz zopopulnye fthrony po káfzv zyemye kthore mayá myecz fzpólná drogá, tho yefth myedzy lánkamy y myedzy rolyamy, kthore dzyaly mayá dzyerzecz y zapyfzacz pod zakladem ftha grzywyen, kthory zaklad dobrowolnye nafzyá przygyáły. *ZapWpolKość* 1551 9/351].

»przyjác ku trzymaniu« (1): y wiele fá innych rzeczy ktore im do chowania fá podáne (*marg*) przyiięli ku trzymániu. G. (-) *WujNT Mar* 7/4.

»przyjác wdzięcznie, z wdzięcznością« [szyk zmienny] (1:1): *RejPos* 333; y owfzem z wielkimi dzięki, wdzięcznością, y pochwałá ludzká to odemnie, ták ná féymikoch, iáko y ná Wálnym Séymie przyięto. *SarnStat* *7v.

»przyjác zaklad« [szyk zmienny] (4): A czy panowie Chlewiensczy Gabriel y Kristow na ssię przerzeczony zaklad prziięli *ZapWar* 1550 nr 2655, 1550 nr 2655; *GliczKsiáz* I; *Mącz* 227a; [podzakladem 50 zlothich kozdey po pulkopyu grofchey polfkych liczacz kthorey thak Pany Margorzatha przez pana Andriffa oycza fwego gy dziathek fwich yakoy Hanus fcholcz na fzyá dobrowolnye ffa przyáły *ZapWpolActAdv* 1545 202/199v; *ZapWpolKość* 1551 9/351].

»przyjác w zwyczaj« (1): Y przyięli żydowie w wroczyfty zwyczaj [*Susceperuntque ... in sollemnem ritum*]/ wffyfko co ná on czás czynić poczęli/ á co im Márdocheus przez lifty czynić rofkazał. *Leop Esth* 9/23.

Szereg: »przyjác i (a) potwi(e)rdzić« (3): á iuz teraz piłzcie práwá iákie fobie chcecie wymyflić/ námowimy Senat tákież Pátrycyufy iż ie przyjmá á potwirdzá. *BielKron* 108v; *Accipere rogationem*, *Vcziniony ftátut przyiáć y potwirdzić*. *Mącz* 357c, 424b. [*Ponadto w połączeniu szeregowym* 1 r.]

b. *Odnośnie do wypowiedzi skierowanych bezpośrednio do osoby słuchającej lub działań skierowanych na nią: nie sprzeciwić się, wysłuchać i zwykle chcieć się zastosować, postąpić zgodnie z tym* (229) : *PatKaz* II 57v; *LibLeg* 11/158v; *MurzNT Ioann* 17/8; *Posłowie wdzięcznie przyście IchM ku sobie przyjawszy i odprowadziwszy, karty tej od nich nie wzięli* *Diar* 51; *Leop Ier* 15/16; *Ktory [pokój] oni przyięli z przyięgá krolewká y pánow iego* *BibRadz* 1.*Mach* 6/61, 1.*Mach* 9/71, *Luc* 10/30; *Intercessioni cedere*, *Przicinę przyiáć á nieprzećywić fie woley tych którzi fie przyczyniáýá*. *Mącz* 44c; *Vadimonium mortis accipere*, *Rękoymie przyiáć zá yednego ná śmierć skázanego/ że go ná pewny czás má ftáwić*. *Mącz* 476a, 75c; *RejAp* 120v; *HistRzym* 101v; *RejPos* 196v, 197, 198v, 260v, 321; *WujJud* 95; *BudBib Ier* 2/30; *CzechRozm* 157v; ze [...] *Káfztelan Gnieznienfki* [...] *bronic chcial fpotwarzonich braciei ale [król] furdis auribus tego fluchal/ y nieprzijał obroni iego* *Paprup* I; *Wiem tez otym zes wñn znim mowic raczeł oPana Gniezninskiego. A ledwa niewiem iako toprzyiáł ywñn iako odprawił*. *ActReg* 115, 127, 167, 172; *bo po znáczney fzkodzie Polak obaczy/ co to bydź w niezgodzie. Dopiero przyymá drudzy rády zdrowe* *GrochKal* 14; *Phil* D; *Phrygiiéy Królu/ on náfz Pánie fwięty/ Przyymi náfzé lzy rzewné/ przym lámenty* *Górntroas* 14; A on [*doktor zakonny*] [...]

rzekł do Iefufá: A któż ieft moy bliźni? A przyiawłzy rzecz iego Iefus/ rzekł [*Suscipiens autem Iesus dixit*]: [...] *WujNT Luc 10/30, Act 2/41, 2.Cor 8/17*; przeto coć podawam, Y o co żądam, przyimi, [*errata dodaje*: y] pozwol z łwey łtrony. *CiekPotr 38; SkorWinsz A3v*.

przyjąc od kogo (25): *OrzQuin F3v*; A któżkolwiek od Krolá gadkę przyiął/ á niezgadłby iey/ tedy gárdło łtrácił *HistRzym 8v; RejPos 138; CzechRozm 137*; A gdy go [*Jakuba*] inni łynowie [...] ćiefzyć ćhćieli: niechćiał od nich poćiechy przyiąć *SkarŻyw 349; NiemObr 41; ActReg 30*; Wymowkę łłuzną od Kmiećiá że nie może wynićć przyiąć *GostGosp 162; LatHar 327*. Cf »przyjąc łaskawie«, »niewdzićcznie przyiając«, »poselstwo przyiając«, »przyjąc prośbę«, »wdzićcznie przyiając«.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę lub rzadziej dezaprobatę (52): Paⁿna dóftoyna przyięła z niewymowną radoćciá ono pofélłtwo *OpecŻyw 38; PatKaz I 8v; HistAl D5v; Leop Act 17/11*; Moyá vprzeyma ćhuć [...] to czyni: ábych żáłoćciwie przyiął ten łift/ któryś wáłzá M. do mnie [...] piłáł *OrzList d; GórnDworz Dd3v; RejPos 260v; SkarŻyw 14, 166*; Tegoż Piotrá [...] Páweł beśpiećnie łtrofował/ co on łkromnie od niego przyiął. *NiemObr 41; ArtKanc O16; GosłCast 18*. Cf »przyjąc łaskawie«, »niewdzićcznie przyiając«, »wdzićcznie przyiając«.

W przeciwstawieniu: »wzbraniać ... przyiając« (1): Navki też od niego [*kapłana*] niemam fię w zbraniać/ ale iá mam przyiając *SeklWyzn c4v*.

Zwroty: »przyjąc za dobre« [*szyk zmienny*] (2): *BielKron 209*; A profzę was bráćia ábyśćie zá dobre przyięli poćiefzenia [*ut sufferatis verbum solacii*] *WujNT Hebr 13/22*.

»przyjąc łaskawie, z łaská, w łaskę« [*w tym: od kogo (3)*] [*szyk zmienny*] (4:2:1): *LibLeg 11/10v*; Dobry pałterzu Pietrze/ łáłkáwie przyimi wzdychánie modlitw náłzych *KrowObr 162v*; profzę niech oni [*Litwa*] prawdę tę ku dobremu łwemu z łáłká ode mnie prziiymá *OrzQuin Pv; Strum A4v; GórnTroas 48*; A ode mnie prziiymiyćie ná ten ćzáś tę moię/ Przyiáćielłká przelłtrogę włyfycy w łáłkę łwoię. *CzahTr F2v; GosłCast 17*.

»przyjąc modlitwę« [*szyk zmienny*] (2): O poćiefzyćielko vbogich Márya/ [...] prziiymi twoich łlug nabożne modlitwy. *KrowObr 176; SkarŻyw 120*.

»niewdzićcznie przyiając« [*w tym: od kogo (2)*] (4): a thak gđj starołta Camienieczkii tego odemnie niewđdziecznie przyal atak my czyni tedj yvsz snym chce miecz pokoił *LibLeg 10/153; BielKron 57; GórnDworz Cc3v*; [*św. Piotr*] chociaiy był miłółnik iego [*Jezusa*]/ gdy łie pytał o łanie s. iż tego niewdzyćcznie przyiął od niego *RejPos 281v*.

»poselstwo przyiając« [*w tym: od kogo (1)*] [*szyk zmienny*] (7): Archaniol prziiawłfyy to pofélłtwo z łtápił ku blogołlawioné dziewici wełolo *OpecŻyw 7v, 38, 175; PatKaz I 8v; BielKron 57; RejPos 241v*; Tegoś [*syna*] będąć pánienká/ z pánielłtwem poćzęłá/ Skoroś od Gábryelá pofélłtwo przyięłá. *LatHar 517*.

»przyjąc prośbę« [*w tym: od kogo (1)*] [*szyk zmienny*] (4): Vpros wśłego dobręgo. [...] Gdyż prziiymie prozbę wśłelká/ Ktory dlá nás narodzon/ y łyn też twoy rzeczón. *OpecŻyw 190*; ćifz dwa [*Bóg i Chrystus*] wyłłuchawáią Lothá/ y przedłię obádwá mowiá iáko ieden [...] otom przyiął prośby twoie. *SarnUzn C7v; ArtKanc O16; GórnTroas 48; [ZapWpolActAdv 1550 205/141v]*.

»przyjąć w się, do siebie, k sobie« = *ad se adicere Vulg (2:2:1)*: Słowo mądre kthory kolwiek vsłyłfy vmiejętny/ będzie go chwalił/ á przyjmie go kłobie *Leop Eccli 21/18; GórnDworz Dd5; RejPos 197v; CzechRozm 156v*; Odpowiedz Pánno słowo fwe/ A przyimi w się słowo práwe *ArtKanc A5*.

»słowo przyjąć« = *suscipere verbum Vulg, PolAnt; percipere verbula HistAl; excipere verbum PolAnt; accipere a. adicere verbum Vulg [szyk zmienny] (15)*: *OpecŻyw 88; HistAl Dd5*; iż go [Żydzi Chrystusa] vkrzyżowáli/ á fłow błogofławieńftwá przyyąć nie chcieli *LubPs Z; Leop Eccli 21/18, Act 17/11*; ktore [miasta] fie báwiły czym inłzym á niechciály przyiąć fwiętych fłow iego [Boga] *RejAp 43*; tho ma fwą ofobną wdzięczność/ kiedy kto te fłowá ktoremi go dotkniono przyiawłzy/ obroci rzecz ná tego kto go doiechał *GórnDworz Q; RejPos 62, 336v; RejPosWstaw [143²]; BudBib 4.Esdr 16/37, 1.Mach 14/47; SkarŻyw 55; ArtKanc A5*; Abowiem fłowá ktoreś mi dał/ oddałem im: á oni ie przyięli *WujNT Ioann 17/8*.

»wdzięcznie, za wdzięczne (a. za wdzięk), z wdzięcznością przyjąć« [*w tym: od kogo (8)*] [*szyk zmienny*] (*26:2:1*): *MetrKor 38/321; BierEz G4v*; Ieo Kro. mcz nafch myfołcziwi pan wdzyecznye prziyancz raczil poklon y powolnołcz kthoram [...] pan Voyewoda włzkazał ye⁸⁰ Kro. mczi *LibLeg 11/169, 10/120v, 155v, 11/137, 164v; Diar 26*; Y przyiął ządzyęk prorockie vpominánie Iozáfát. *BielKron [84²]v, 311, 348; OrzQuin M*; Iż [Jeruzalem] nie poznało á niechciáło przyiąć wdzyęcznie náwiedzenia fwoiego *RejPos 195v, 62, 285, 355v*; Ty fłowá ftárzec fłyfząc od dziecięciá fwego/ [...] Wdzięcznie przyiął od dziewczki ony iey obmowy *HistLan A4; RejZwierc 258v; RejPosWstaw [143²]; CzechRozm 2, 209; KarnNap Dv*; Słuchay mię Ianie/ á vpominánie moje wdzięcznie [!] ku pożytku twemu przyimi. *SkarŻyw 35*; wiedząc [...] ziaką wdziecznością vczynność, prace, przemowy. y starania przyiął to wń sam tam iuz wiedziec raczysz. *ActReg 114, 50, 53, 170; GrabPospR N3v; CzahTr I4; [ZapWpolActCon 1549 14/42v, 43]*.

Szeregi: »nie słuchać ani przyjąć« (1): ále gdy [Izraelczycy] nie chcieli zá nim [Chrystusem] iść/ á nie chcieli fłuchać áni przyiąć fwiętego głofu iego/ iuz thez nielza było/ iedno [...] *RejPos 300*.

»przyjąć i wypełnić« (1): Atoż iżby P. Bog od ciebie táką kaźń oddalił [...] / tedy małz pokutę/ ktorac teraz vftáwioná będzie/ wdzięcznie przyiąć/ y prawdziwie wypełnić. *KarnNap Dv*.

»(nie) przyjąć ani (a) zrozumieć« [*szyk 1:1*] (2): A day nam [Panie] miłościwie á nieomylnie zrozumieć á przyiąć to fwięte pofelłtwo twoie. *RejPos 241v, 210*.

W przeni (7) :

Zwroty: »przyjąć w serce, do wnętrzości serca« [*szyk zmienny*] (2:1): iż iellize wdzyęcznie prziyemielz w ferce fwoie to fwięte vpominánie iego [...] *RejPos 285v, 260v*; O iáko to fá potężne á przerażáiące słowá/ kiedyby ie ten ktory kroluie do wnętrzości fercá fwego przyiął [*si in intimos animi sensus ... recipiatur*]. *ModrzBaz 22v*.

»przyjąć do uszu; uszy przyjmą (a. przyjąć będą mogły)« = *assumunt aures Vulg (1;2)*: *Leop Ier 9/20*; Do iutra tedy rozmowę odložmy/ [...] bo y wıęczy czásu będzie/ [...] iż vłzy náłze tho co w. m. powiefz/ przyiąć w fię będą mogły. *GórnDworz Dd5*; O nędzniku [...] / ktory kolwiek ftániefz w liczbie á w pocżcie tych złościwych/ [...] iż fie nie vznałz á nie prziyemielz do vłzu fwoich thego náwiedzenia á tego vpominánia Páná fwoiego. *RejPos 260*.

αα. *O Bogu i Maryi* (79) : *OpecŻyw* 19v; *MurzNT* 153v; *RAcz* [...] Pánie/ Wyrozumieć słowá moje á przyymń me wołanie *LubPs* B4; *BibRadz* 3.Reg 8/59; iż długo Pan odwracał od niey [*poganki*] oblicze swoie/ iż niechciał przyiać żadney przyczyny zá nią *RejPos* 76; *BudBib Prov* 6/35; Boże wśzechmocny/ Dżienne wzdychanie/ y płáč przyimi nocny *GrabowSet* M4, H2v, H3, Mv, M2v, P, Q2v [2 r.], X3; *SkarKaz*)(3).

przyjać od kogo (5): Przyimiż teraz od nas/ áczkolwiek słábe/ y twych záług niegodne dziękowania. *LatHar* 486; O iedyny Boże nász/ przyimiż chwałę od nas. *ArtKanc* K14v. Cf »wdzięcznie przyiać«.

Zwoty: »głos przyiać« [*szyk zmienny*] (5): Paná ia wzywáć będę/ [...] A on w wśzy słwé przymie móy głos płáčliwy. *KochPs* 113, 9, 80; Odmień płáč mnie w welele/ náklóń twego vchá/ A rácz głos przyiać/ Pánie śtrapionego ducha. *GrabowSet* Q4, M4.

»przyiać łaskawie« [*szyk zmienny*] (4): *RejPs* Ff7v; O pánie/ v którego w ręku wśzytki boie/ Przyimi łáskáwie dżis próby moje. *KochPs* 126; *ArtKanc* I5v; *LatHar* 14.

»miłóściwie przyiać« [*szyk zmienny*] (4): Ráč iuz przyiać miłóściwie pilne próby moje *LubPs* ee4v; *LatHar* 178, 620 [2 r.].

»przyiać modlitwę (a. modlitwy ofiarę)« = *percipere orationem Vulg* [*szyk zmienny*] (16): *RejPs* 226v; A [*Pan*] nye prześluchał záłófney próby sługi słwego/ Lecz przyiał modlitwę moyę fercá pokornego. *LubPs* B5, T2, ee3 *marg*; Przyimi Boże modlitwy ludu twego z offiárámi offiar *KrowObr* 169; *Leop Ps* 85/6; *RejPos* 185; *KochPs* 90, 204; *SkarŻyw* 201; *GrabowSet* B4v; Ráč też máluchną tę niegodney modlitwy moiey ofiárę [...] łáskáwie przyiać y przypuścić *LatHar* 14, 183, 486, 490, 620.

»przyiać za ofiarę« (1): á przyimi gi [*wołanie*] kłobie záłáskáwą ofiárę *RejPs* 208v.

»przyiać prośbę« = *percipere obsecrationem a. precationem Vulg; orationem suscipere PolAnt* [*szyk zmienny*] (23): *LubPs* ee4v; *WróbŻółt* 142/1; *Leop* 4.*Esdr* 8/24; Pan wyśluchał modlitwę moię/ á Pan przyiał prośbę moię. *BibRadz Ps* 6/10; Ciebie oycze wzywam/ [...] Ráč vprzeymé próby prziać w wśzy słwoie *KochPs* 205, 17, 30, 126, 178, 194; *ArtKanc* I5v, Q14v; Boża mátko [...] łzámi obláne przyimi próby moje. *GrabowSet* R4v, Q3; Chryšte przyimi próby násze. Chryšte wyśluchay modlitwy násze. *LatHar* 342; O Pánie Boże/ [...] rácz przyiać próby nas niegodnych sług twoich *LatHar* 646, 87, 155, 159, 170, 178, 180, 620.

»przyiać do siebie, k sobie« (1:1): *RejPs* 208v; Cály dżień wołam/ Boże móy/ do ciebie/ A ty prób niechcelz przyiać mych do siebie. *KochPs* 30.

»przyiać słowo« = *orationem recipere Modrz; accipere a. percipere verba Vulg* [*szyk zmienny*] (7): On [*Bóg*] wdzyęcznie przymie słowá me/ rozumiem dobrze temu *LubPs* X6, E3v, N6; *ModrzBaz* 22v; *WujNT Act* 2/14, 7/38; Słowá vřt moich/ myśl fercá moiego Pokorná/ przyiać rácz [*Panie*] vniżonego *SzarzRyt* A4.

»wdzięcznie przyiać« [*w tym: od kogo* (3)] [*szyk zmienny*] (10): *PatKaz II* 81; Będę ya chwalił Boże moy imyę słwyęte twoye/ [...] A ty wdzyęczne tákye chwały Boże przyiać raczyłz *LubPs* Qv, E3v, X6, ee3 *marg*; íście wiedz pewnie/ że tákíey modlitwy á tey czuyności Pan od ciebie wdzyęcznie przyiać nie raczy. *RejPos* 185; *KochPs* 101, 178; przyimi wdzięcznie ślub od sługi twého *ZawJeft* 19; *LatHar* 154.

Szereg: »przyjąć i przypuścić« [szyk 1:1] (2): áby [Bóg] tę modlitwę/ miłościwie przypuścił/ y przyjął/ á żywotá mię wiekiufego domieścił. *LatHar* 490, 14.

W przen (20) : Nie przyjmie żadnego vbłágania (*marg*) wł: nieprzyimie oblicza wżelkiego vbłágania (–) *BudBib Prov* 6/35.

Zwrot: »przyjąć z ust [czyich]« (1): Przyimi próżę z vft iego [niewinnego] [*Accipe quaeso ex ore eius*] zakon/ á położ słowá iego w fercu twym *BudBib Job* 22/22.

»przyjąć w uszy, do uszu« = *auribus percipere Vulg* [szyk zmienny] (17:1): DOmine [...] auribus percipe obfecrationem meam [...]. Panie boże [...] raczy przyjąć w fwe vŷy prozbe moię *WróbŻołt* 142/1; *LubPs* N6, T2; Wyfluchay modlithwę flugi twego/ á przyimi w vŷy próżbę ftworzenia twoiego *Leop* 4. *Esdr* 8/24, *Ps* 85/6; Do ciebie ia/ boże żywy/ Vćiekam fye nieŷczęśliwy [...]. Przyimi w vŷy móy płáč fropi *KochPs* 207, 9, 16, 17, 80, 90 (10); *LatHar* 170, 183; wŷyŷcy ktorzy mieŷzkácie w Ieruzálem/ [...] przyimićie do vŷu ŷłowá moie. *WujNT Act* 2/14.

α. Odnośnie do decyzji sądu (też bożego) lub działań sądowych strony przeciwnej: nie zakwestionować, uznać za prawomocne (20) : [*Chrystus na sądzie mówi*:] A tak czo prawo vczinj Zobu ŷtron przyjąć muŷyemy *RejKup* bb5; gdy Pan ná ŷłowá ŷwego Rzeczniká nieprzyzwala/ może ie odmienić y nieprzyjąć ich przed ŷkazánim. *GroicPorz* e2v; ZApowiedź Vrzędná powinien káždy przyjąć zá roŷkazánim Sędzięgo/ ná ŷwego gołciá/ komorniká/ y ktorego kolwiek dłuźniká. *GroicPorz* eev, ee2 [3 r.], oo3; *UstPraw* C4; Quid si veretur ne res protrahatur satisaccipiat, Yeŷli ŷie obawa áby ŷie rzecz nieodwlokłá/ niechay rękoyemŷtwo/ álbo zapis przimie. *Mącz* 36c; GDy kto práwem przekonány będąc/ ŷkazánia Sędzięgo niechćiałby przyjąć: chcemy/ [...] áby káżdemu było wolno od ŷkazánia [...] áppellowác *SarnStat* 535 [*idem* 807], 194, 807, 955; [Yfz Yakub ŷpyrwu: potym Balcer na lyft moy a zundanye podŷtaroŷczego ŷBorzewŷkym y pana Bormyŷtrza yednanya nyeprzyul *ZapWpolKoŷc* 1547 1/65v, 1546 1/65v].

przyjąć od kogo (3): yakom ya nyeprzyyál ŷwyadestwa doŷthathecznego oth pana doctora hy oth hynych dobrych ludzy *ZapWar* 1528 nr 2458, 1528 nr 2458; tylko o wrocenie ŷkárbow Tarquiniufowi chcá [*posłowie*] mieć ŷpráwę przed krolem [*Porsenq*]/ á rozeznánie od niego przyjąć ŷpráwiedliwe. *BielKron* 106.

Z przysłówkiem wyrażającym aprobatę (3): *ZapWar* 1550 nr 2665; widzimy iż áni żaden krol/ áni żaden potentat/ áni żadny ŷwięty od tego dekretu nigdy do wyŷŷzego práwá áni do ŷiedmi miałt áppellowác nie mogli/ iedno iż gi ŷkromnie káždy przyjąć á ná ŷobie gi noŷić muŷiał *RejZwierc* 166. Cf *Zwrot*.

W połączeniu szeregowym (1): ná którym ŷkazánim obiedwie ŷtronie przeŷtác będą powinné/ y ono przyjąć/ y chwalić/ y chowác pod fczéroŷciá wiáry ŷwéy. *SarnStat* 1073.

Zwrot: »wdzięcznie przyjąć« (1): Na ktore [*postanowienie*] ŷtrony przerzeczone pozwołiły, y wdzięcznie then *Contract* przyięli *ZapKoŷcier* 1580/13.

β. Zatwierdzić, uznać prawomocność (6) : Aiefliby prziięli takie zapifi, niemayá nicz vazycz. Alie zapis o przedanie dzieŷięczyny odlug Koŷcielny abo dvchownei oŷobie mogá prziiącz y ŷpravovac ŷádem Duchownem *ComCrac* 20v; *SarnStat* 214.

przyjąć od kogo (1): To téż im [obywatelom tych województw] wárujemy/ iż gdy ná przyźły Séym/ który będzie piérwly po Koronáciéy/ popráwę praw fwyh przyniołá: tedy iá od nich przyjáć/ y to im trzymáć y wtwiárdzić będziem powinni. *SarnStat* 1182.

przyjąć komu (1): Vrzędnik ma w káżdym rozchodzie ftrzedz/ áby nie był więtfzy nakład niz pożytek: [...] bo mu słuźnie Pan tego nie ma przyjáć ná licźbie. *GostGosp* 16.

W połączeniu szeregowym (1): áby naiwyszy Biskup Pan náłz ninieyśz ziednoczenie [...] we wśyftkich iego Artykułách/ obyczáioch/ rozrzádenin [!] y punktciéch przyjáł/ vmocnił/ wdźięczny wczynił/ y ná wieczną téy rzeczy pámięć wtwiárdził *SarnStat* 1104.

c. Odnośnie do wypowiedzi głoszonej w imieniu Boga: uznać za słowo boże, za prawdę wiary, uwierzyć (99) : *MurzNT* 116; Yelli wam kto będzie Ewanyeliá powyádał ináczey niżliścye przyyęli/ nychay będzie ánáthemá *KromRozm II* b3; *KromRozm III* A4v; *Leop* PP6; Náucza [apostól] áby wierni iego przyjáwly raz swiátłość iego [Boga] wśyftkim iá oznáymowáli *BibRadz I* 37b *marg*, *1.Tim* 1/15; thy chowa [Pan] w tym kroleśtwie swoim/ ktorzy przyięli fwięte odkupienie iego/ á wwierzyli fwięty młowom/ fprawam/ á pośtępkom iego. *RejPos* [344]v; *RejPosWstaw* [143³]v; *BudNT 1.Cor* 15/3; *NiemObr* 162; *ArtKanc* K19; niechćieć przyjáć opowiedziáney y doznáney prawdy/ iest grzech śmiertelny *WujNT* 43, *Matth* 11/14, s. 557, 652, *2.Thess* 2/10, s. 719, 733; Mędrzy Turcy co pod Gábryelá Anyolá załoną Alkoran przyięli: niżli Ewángelicy *SkarKazSej* 699b.

przyjąć czego (2): ktorzych [falszywych dekretów] ielli raz przymiełz/ mułi się náuká ś. onych Oycow y przodkow wáłyżych łámáć. *ReszPrz* 109; *WujNT Phillipp* 4/9.

przyjąć od kogo (8): *KromRozm I* Fv; A przeto by téż y łam Páweł [...] powyedał nam co mimo to/ cómy [...] od tego kołcyolá przyyęli/ nychay będzie ánáthemá *KromRozm II* t2, t3v; *BiałKat* 351; *WujJudConf* 29v; *SkarJedn* 45; którą [regulę wiary] ludzie od fwyh Apośtołow raz przyjáwly/ nigdy iey więcey odmieniáć nie máią *WujNT* 543. Cf »przyjáć náukę«.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę (4): A ci byli przednieyfy z Tefáloniki ktorzy przyięli łowo Boze ze wśytká ochotá *WujNT Act* 17/11. Cf »wdźięcznie przyjáć«.

W porównaniach (8): *MurzNT Luc* 18/17; Kto bykolwiek nie przyjáł kroleśtwá Bożego iáko málutki/ nie wnidzie do niego. *Leop Mar* 10/15; Ktoż kolwiek nie przymie Kroleśtwá Bożego iáko dzieciátko/ żadnym fpofohem nie wnidzie do niego. *BibRadz Luc* 18/17; *BudNT Luc* 18/17; *ModrzBaz* 10; *WujNT Mar* 10/15, *Luc* 18/17, s. 271 [zawsze przekład tego samego tekstu].

W połączeniach szeregowych (4): Ktorycheście [rzeczy] się téż náuczyli/ y przyięli/ y slyźeli/ y widzieli we mnie/ ty czyńcie/ á Bog pokoiou będzie z wami. *BibRadz Philipp* 4/9; ktore [ustawy apostołskie] kościoł krześciánki przyjáł/ potwierdził y trzyma/ od wiele łet lat. *BielKron* 219v; *SkarJedn* 271; *WujNT Philipp* 4/9.

W przeciwstawieniu: »zarzucić ... przyjáć« (1): Szkodliwá to rzecz iesth bárzo/ zárzucić [...] vrzáđ Biskupi: á ná tho mieyfce przyjáć błáđ Kácerfki. *OrzList* fv.

Zwroty: »ewanjelijá (a. ewanjelijum, a. ewanjelijon) przyjáć« = *evangelium accipere PolAnt, Vulg; evangelium recipere Vulg* [szyk zmienny] (13): *KromRozm II* x; Ielli by wam kto inślá Ewángeliá przepowiódał/ niżli thę ktoráście przyięli/ przekłętym niechay będzie. *Leop Gal* 1/9, *1.Cor* 15/1; *BibRadz 1.Cor* 15/1; *WujJud* 66 [2 r.]; *RejPosWstaw* [143⁴]v; OZnaymiam lepak wam bráćia

Ewánielion/ [...] ktoreście y przyięli *BudNT 1.Cor 15/1*; A Ewánielium Chriřtuřowe ieřt tákie/ w ktorym Ńie řprawiedliwořć Boża pokazuje/ przeciw tym ktorzyby ono przyięwřzy w Chriřtuřá Iezufa wwierzyli. *CzechRozm 94v*; *WujNT 103, 1.Cor 15/1, 2.Cor 11/4, s. 652*.

»przyjęć naukę« [w tym: od kogo (2)] [szyk zmienny] (21): *BierRaj 19*; *WróbŻółt pp*; *KromRozm I M3*; *KromRozm II d3*; *BibRadz I 138d marg, 178c*; ktorzy iedno chcą tę naukę ktora w Aufzpurku powiedziana ieřt pryjęć [!] *BielKron 213v*; *RejAp 82*; Nářtanie cżas gdy práwey nauki nieprzymą w domu Izráelfkim. *HistRzym 51*; Nie doćiřka nas ono przekłęćie Páńřkie co vczynił nád onymi miářty/ ktore niechciáły przyięć řwiętey náuki iego *RejPos 159, 10, 79v, 259*; *KuczbKat 385*; *RejPosWstaw [143³]v*; *CzechRozm 258*; Ia ćiebie náuczam [...] / pořmákuieć náuká moiá/ przyimieřz iá/ y wniew řię vkochařz. *SkarŻyw 453, 363*; *BielRozm 9*; *WujNT 575*; *WysKaz 14*.

»przyjęć słowo (boże), mowę bożą« = *excipere verbum PolAnt, Vulg; accipere a. suscipere verbum (Dei), recipere sermonem Vulg* [szyk zmienny] (21:1): *KromRozm III C8*; *LubPs M4, V4*; *Leop Act 2/41, QQ5v*; *BibRadz 1.Thess 1/6*; *RejPos 132*; przyięćie nie řłowá ludzkie/ ále prawđziwe bęďące řłowo Boże. *WujJudConf 29v*; *RejPosRozpr b3v [2 r.]*; *CzechRozm 257v*; *SkarJedn 45*; Wy bráćia řtářiřćie řię nářłáďowćami nářzymi y páńřkimi/ przyięwřzy mowę (Bożą) *CzechEp 25*; *NiemObr 89 [3 r.]*; Day Krolom ferce tákie/ by thwe řłowo przyięćie/ By zřlych Kořćioř wzgářďżili *ArtKanc K10, K18*; *WujNT Act 17/11, 1.Thess 1/6, 2/13 [2 r.]*, *Iac 1/21*.

»wdzięcznie, z wdzięcznořćią przyjęć« (2:1): Nářominánie ku krolom/ áby wdzięćnie przyięćie prawďę Ewányeliey. *LubPs dd6v marg, M4*; *CzechRozm 258*.

Szereg: »ani poznać ani przyjęć« (1): A wřzákoř/ ták iáko Ian řwięty piřze/ przedřię iey [nauki bożej] ciemnořći áni poznać áni przyięć nie chciáły áni mogły. *RejPos 338*.

W przen (3) : boze raczi my dac ferce řkruffone ktorebi łatwey przijáło bořką nauka *BierRaj 19*; *RejPos 338*.

Zwrot : »w serce przyjęć« (1): ále ábyřmy ie [řłowa] obacżywřzy/ á lepyey zrozumiawřzy/ řnáďniey w ferćá řwe przyięć mogli *RejPos 132*.

B. Odnořnie do osoby (299) : A yeřthli by řzyą swyatkowye nyepodobali powodowj thedi on obwynyoni ma piřhacz dla ktori przicżini ich nyechcze przyęncz *MetrKor 40/814*; *BielŻyw 105*; *WróbŻółt Bv*; thedi ye⁸⁰ mcz Ilyářh voyewoda pořłal nářh kv w.m. zebi go w.m. prziyáł. abi bił w.m. prziyacżyelyem *LibLeg 11/162*; Iam przyřzedł w imię oycá moiego/ á nie przyimiećie mie: przyđzielić inny w imię řwoie/ tedy go przyimiećie. *Leop Ex 2/9, Eccli 35/16, Ioann 5/43, QQ5v*; *BielKron 467*; Vos in omni fortuna quaecunq;ue erit complector, Was we wřzelákim řzczeřćiu yákořřkolwiek owa bęďzie przyięmę/ To yeřt [...] ya was záwřdy bęďę miłował. *Męcz 340c*; *CzechEp 19*; *NiemObr 57*; *ArtKanc A15v*; Iofeřhie řynu Dawidow/ nie boy řię przyięć Máriey małżonki twey. *WujNT Matth 1/20, Ioann 5 arg, 5/43, 2.Cor 7/2*.

W przeciwřstawieniu: »odrzućić ... przyjęć« (4): *BibRadz Gal 4/14*; Nie odrzućiliřćie mdłóřći moiey w cieľe/ áleřćie mię przyięćie iáko Anyořá *RejPosRozpr cv*; *BudNT Gal 4/14*; *WujNT Gal 4/14 [zawsze przekład tego samego tekstu]*.

a. Uznáć proponowanego kandydata na stanowisko; teź wybrać samodzielnie; eligere, praeficere, praeponere Calag (36) : *LibLeg 6/190v*; Przywroćił ony wygnáne biřkupy/ y przyięćie ye ludzye/

odtąpiwiłły onych/ ktore im był zbor on złołciwy wltáwił. *KromRozm III* P6; *Leop Dan* 11 arg; Látá [...] 1254. GWilelmus Holonderfkie kfiążę ná Cefárftwo wybran/ ále go Papież nie przyiął *BielKron* 184, 177, 177v, 181, 325 [2 r.], 367, 368v, 393; Tedy Krol rofkazał áby iego doftoyność byłá daná Gwidonowi [...]. A vsłýfzawłzy pánowie fkazánie Krolewłkie/ pochwalili ie/ á przyięli Gwidoná *HistRzym* 68v; *PaprUp* B3v, C3v.

przyjąc na co (3): *BielKron* 346v; Est iam annus ut repulsam tulit, Iuż temu rok yeft [...]/ yáko go nie chciano ná doftoynosc przyjąc *Mqcz* 429a; *SarnStat* [994] marg.

przyjąc za kogo (15): ná ktorego gi [płaszcz papieski] wdzyeiefz/ tego przyimiemy zá Papieżá. *BielKron* 188, 322v, 327v; *WierKróc* Bv; *PaprPan* Gg4v; Zu einem Feld-Heuptman machen. Zá Hetmáná przyjąc. Praeficere bello. *Calag* 588b; *SkarŻyw* 355 [2 r.]; á kogo obierze on łtan [szlachecki]/ tego inni poddáni rádži nie radži przyjąc zá Páná mułzá *GórnRozm A*; *PaprUp* L3v; potym zá zwoleniém Rycérftwá y Pánów łzláchy/ [...] Corki náłzé/ gdyby nie byłá płęc mężczyńka/ łobie zá Pány y Dźiedzice Króleftwá Polłkiego przyięli *SarnStat* 882, 9, 882, 890; iż lud radby był Gotty Aryany zá pány przyiął/ iedno dla religiey nie śmiał. *SkarKazSej* 706b.

Z okrełšeniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę (3): *BielKron* 346v; że z nich [synów Władysława Jagiełły] iedného/ [...] łobie po czáfu żywotá náłzégo zá Królá/ [...] pokornie y połfuznie przyięli [obywatele Królestwa Polskiego] *SarnStat* 890, 9.

Szereg: »przyjąc i mieć« (1): onégo álbo onę [syna lub córkę króla] niech máią zá dźiedzicá [...]: y obywátele Królestwá będą go powinni przyjąc y mieć [assumere teneantur et habere *JanPrzyw* 4]. *SarnStat* 882.

W przen (1) :

Zwrot: »z rąk [czyich] przyjąc« (1): Krolá do Polłki z rąk Papiełkich przeto byli przyięli [obywatele Królestwa Polskiego] *OrzRozm* D2v.

Przen (1) : Iáko kwiát vłchnie gdy náłtánie gorácość ktora wypułfczoná iefth ná cię/ będziefz [*Azja*] niemogłá [...]/ ták że cię niebędá mogli przyjąc mocarze/ y miłofnicy twoi. *Leop* 4.*Esdr* 15/51.

b. *Oдноśnie do Chrystusa w okresie wcielenia: uznać za Boga-Mesjasza* (25) : *KromRozm III* B5; *BielKron* 467; *RejPos* 8, 11v, 28 [2 r.], 29v; *KuczbKat* 35; áby czekáli/ á gdy przyidzie áby weń wierzyli/ y onego pod vtrátá zbáwienia łwego przyięli *SkarŻyw* 484; Miedzy łwe włáfne/ przyłzedł, iegoż nie przyięli/ Páná łławy vkrzyżowáli *ArtKanc* E9v, B12; *LatHar* 105, 106, 530, 687 [2 r.]; K temu opifuiá [ewangelísci]/ iáko tego Páná y Mełfyalzá ná łwiát zełłánego Zydzii [...] przyjąc niechćieli *WujNT przedm* 31, *Ioann* 1/11, 12, s. 322 marg; *SkarKaz* 483.

Z okrełšeniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę (1): bo tho byłá [...] bárzo pociefzliwa [rzecz] dobrym/ ktorzy go [*Chrystusa*] potym z rádołciá przyiáwłzy/ poználi. *RejPos* 35v.

Szereg: »przyjąc, (a) poznać« [szyk 1:1] (2): Obiecał [*Jezus*] też tho záłię vkázác [...] niedowiárkom łwoim/ ktorzy go thu przyiác á poznać niechćieli/ iż to máią poznać iáki to był Krol *RejPos* 4v, 57v.

Przen (1) : Pan [...] ciáło weźmie y będzye iadł iáko człówek/ [...] będzye kwitnął iáko łłonce ná zyemi/ przyimá go niebiołá y zyemiá *BielKron* 19.

c. *Uznać za swojego Boga i przez to stać się wyznawcą* (54) : Y kthokolwiek by mnie [*Chrystusa*]/ przyiác/ tenći nie mnie przyimuie/ ále tego ktory mię połłá. *Leop Mar* 9/36; *BibRadz Ioann* 13/20;

Iż iedno thym thylko dopuścił być łyny Bożemi/ ktorzy go [Pana] przyięli/ á poználi go/ á dzierzą mocno wiárę iemu. *RejPos* 57, 71v, 329; *BudNT Mar* 9/36; Bog łam z łálki łwey włprawiedliwia nas/ [...] gdy z cáley wiáry przyiáwłzy go [Chrystusa] od Bogá dáne⁶⁰ ná nim przetáwamy. *CzechRozm* 209; *CzechEp* 302; *LatHar* 481.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę (6): Włerna dułzo z rádością przyimi Krolá łwego/ podday łię woley iego *ArtKanc* A15v. Cf »wdzięcznie przyiáć«.

Zwroty: »Boga przyiáć« [szyk zmienny] (4): *BielKron* 132; *RejPos* 298; Zydy odrzucił P. Bog iż Bogá w Troycy nie przyięli. *SkarKaz* 275b marg; *KuczbKat* 145.

»przyiáć Duchá (Świętego)« = *accipere Spiritum (Sanctum) PolAnt, Vulg* [szyk zmienny] (16): *OpecŻyw* 75v, 96v, [170]v; Myłmy przyięli nie Duchá/ te⁶⁰ świátá/ ále Duchá/ ktory iest z bogá *KrowObr* 54, 10, 123; *Mącz* 144a; *RejPos* 117v, 153; połáli do nich [apostołowie do mieszkańców Samarii] Piotrá y Ianá/ ktorzy przyłzedłzy modlili łie zá nimi/ áby przyięli Duchá S. *WujJud* 159v; *BudNT Act* 8/17; Po zmartwywłtaniu Syná Bożego Philip święty z innemi Apołtoły [...] przyiáł Duchá S. y zołtał świádkiem wielkim prawdy iego [Chrystusa] *SkarŻyw* 385; *MWilKHist* L; *WujNT Ioann* 14/17, s. 441, 614.

»(pana) Jezu(sa) (Kryst(us)a, Krystusa przyiáć« = *accipere Iesum Christum Dominum Vulg* [szyk zmienny] (5:4): *RejPos* 28, 29v, 300; ále że bez wiáry Páná Chriřtułá przyiáć nie możemy *WujJud* 98; *CzechRozm* 206; *NiemObr* 21; Iákořcie tedy przyięli Iefu Chriřtá Páná/ w nimże chodźcie [...] vmocnieni wiárą *WujNT Col* 2/6, s. 307, 521.

»na się przyiáć« (1): iż przez Krztu táiemnicę/ ludźi okrcżonych łmyłły otworzone y vmocnione bywáiá/ áby Páná Bogá na łie przyiáć [...] mogli. *KuczbKat* 145.

»wdzięcznie przyiáć« [szyk zmienny] (5): *RejPos* 4, 17, 146; *CzechRozm* 206; Krolu miłościwy/ przyimi Chriřtułá Páná/ y z Ewánielium iego wdzięcznie *NiemObr* 21.

Szeregi: »(ani) poznać ani (a, i) przyiáć« [szyk 6:1] (7): Obiecał też [Pan] záwždy łie mřcić nád niewiernemi łwoimi/ ktorzy go przyiáć áni poznać nie chcieli *RejPos* 5v; O nędznelř to złożenie tych nędznych moczow s łtolczow ich/ kthorzy go poznać áni przyiáć nie vmieią *RejPos* 57v, 29, 57, 57v, 196; *WujNT* 307.

»przyiáć a (i) (u)wierzyć« (4): iż iefli go [Syna Bożego] wdzięcznie przyjmiełř á wwierzyłř weń/ iuż żadny łąd áni łrogořć nád tobą nie záwiłnie *RejPos* 146, 29v, 300; nie poydźiełř s łmierci do łmierci/ ále do żywotá wiecznego zemną/ gdył mię przyiáł y wwierzył. *GrzegŚm* 40.

W *przen* (1) : łtarzy ludzye zwáli ie [greckie prorokinie] mulieres Entheás po Grecku/ to iest/ niewiálty ktorych łerce Bogá przyięło. *BielKron* 132.

a. O bogach pogańskich (5) : Iefli Pan Bog iest prawdziwy Izráelłki/ czemułř go nie náłłáduiecie? A iefli też Báálím/ czemu go iuż rádniey nie przymiecie *BielKron* 84v; iż gdy oni [sofiřci] nie chcieli według tey prołtoty wierzyć/ [...] inłze niczemne Bogi pogańłkie y Zydowłkie [...] przyięli *GrzegRóżn* Kv, D, E4v, G4v.

d. Bóg wobec człowieka: obdarzyć łaską, udzielić opieki; *apprehendere Vulg, PolAnt; facere accedere Vulg; colligere, recuperare PolAnt* (163) : *BierRaj* 18v; *OpecŻyw* 11v, 26v; *TarDuch* D7v; Me aut^{em} propter innocentiam łufcepiłti [...]. Ales ty mnie prziiáł miły panie dla niewinnołci moiey *WróbŻołt*

40/13, 58/18, 88/19, ee3v, pp2, 118/116, 122, 145/9; *RejPs* 220v; *LubPs* P2v; *KrowObr* C4v; nietykáyćie fie nieczyfite⁸⁰: á ia was przyjmę y będę wam oycem *Leop* 2.Cor 6/17[18], *Ps* 3/5[6], 17/17, 29/2, 106/17, 145/9, *Is* 42/1, *Hebr* 2/16 [2 r.]; *BibRadz Eccli* 2/6, *Rom* 14/3; Pomy á wroćmy fie do Pána fwoiego/ ábowiem on przyjmie á vzdrowi nas *RejPos* 112v; *BudNT* 2.Cor 6/18, *Hebr* 2/16; *CzechRozm* 34 [4 r.], 34v, 45 [2 r.], **2; Pánie Iezu Chrifte przyimi to dziecię/ á opiekay fię tą máluczką coreczką moią *SkarŻyw* 224, 126, 172, 369; *NiemObr* 12; *ReszPrz* 57; przyimilz twe nieuzyteczne sługi/ á odpuść nam náfze wżytki długi. *ArtKanc* P9; *GrabowSet* G4, P, T2; *LatHar* 66, 485, 555, 561; *WujNT Luc* 1/54, *Rom* 14/3, 15/7, 2.Cor 6/17[18]; Iáko [*Bog*] przyiął fyná márnotrawcę/ iáko Mágdalenę [...] y inne w nowym teftámenćie grzełzne. *SkarKaz* 348a, Oooo2a.

przyjąc do kogo (8): O Pánie Iezu Kryfće/ rácz mię przyjąc do fwoiey rzełze. *ArtKanc* K12. *Cf* »przyjąc do siebie«.

przyjąc do czego [= *udzielić czegoś*] (7): Y tych co go [*Boga*] wzywáyą w prawdzye á w ćichoći/ Miłóćiowie ye przyjmie do fwej opátrznóći. *LubPs* ff, Q2; *RejAp* BB6v; *RejPos* 300, 303; Przeto przyjmuyćie fię fpołem/ iáko y Chriftus przyiął nás do fławy Bożey. *BudNT Rom* 15/7. *Cf* »do łaski przyjąc«.

przyjąc k(u) czemu (8): Bóg tych ktory się go zaprzeli/ ku wierze przyjąc niechce. *MurzHist* G3; *MurzNT* A4; Ale mie przyjmí fłuffkę twe⁸⁰ k wśfytkiemu dobre^{mv} Gdyż twego ráunku wzywam *LubPs* bb5; *WerGość* 208; *ArtKanc* C18v, D9. *Cf* »przyjąc ku łasce«, »przyjąc k możnoći«.

przyjąc w co (44): *Cf* »przyjąc w braterstwo«, »w łaskę przyjąc«, »przyjąc w miłosierdzie«, »przyjąc w opiekę«.

Ze zdaniem celowym (1): A ták kto Pána chce przyjąc/ áby miefzkał w nim: ma chowác przykazanie Boże *WujJud* 99v.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym życzliwość (8): W ręce twoye miły Pánye poruczam ya tobye/ Duchá mego/ ábyś raczył mile przyjąc k fobye *LubPs* H2. *Cf* »łaskawie przyjąc«, »wdzięcznie przyjąc«.

W przeciwstawieniach: »opuścić (2), odepchnąć, odrzucić ... przyjąc« (4): Gdyż nigdy żaden [...] nie był ftychan ták vpádły/ áby go on [*Bóg*] kyedy przyjąc nie miał/ á żeby go odepchnął od miłosierdzya fwoyego *RejPos* 167v; Gdy óćiec moy y mátká moią opuścili mię/ Iehowá przyiął mię. *BudBib Ps* 26/10; *SkarŻyw* 52; *ArtKanc* M.

W porównaniach (5): Możnoćią práwice twoiey wyzwoliłz dużę moię/ A przyymielz iá iáko wdzyęczną oblubienicę fwoię. *LubPs* dd6v; Iáko złotá w piecu probował ich [*Bóg ludzi sprawiedliwych*]/ á iákoby zupełną offiárę przyiął ie *Leop Sap* 3/6; *BibRadz Sap* 3/6; *BudBib Sap* 3/6, *Eccli* 15/2.

Zwroty: »przyjąc w braterstwo« (1): iż Chriftus nie przyiął w bráterftwo fwe Aniołow/ ále przyiął potomki Abráhámowe *CzechRozm* 34v.

»w łaskę, do łaski, ku łasce, łaskawie przyjąc« [*szyk zmienny*] (30:1:1:3): Pragnę ku tobie moy miły oycze/ abyś fie iuż nad grzełfnymi fmiłowál/ [...] a ku fwe łafce przyiął. *OpecŻyw* 149v; *WróbŻołt* pp2; *SeklWyzn* g2v; *MurzHist* I2v; *MurzNT* 9; iż nam [*Bóg*] przez Syná fwego yedynego páná Yezu Kryfća wśfytkę myerżyączkę y winę odpufcił/ á w łáfkę fwoyę nas przyyał *KromRozm II* c3; *LubPs*

Y3v; *RejAp* 1; iż s czałem fwjm zálie go [*grzesznika*] ożywić miał/ á przyiąć go zálie w lálkę á w miłofierdzie swoie. *RejPos* 101v; Przyimiłz nas lálkáwie do siebie/ iáko dobrotliwy Ociec nálz *RejPos* 207, 29v, 74, 106v, 120, 143v [2 r.] (16); *RejZwierc* 124, 241v; *WujJudConf* 93v, 113; *KarnNap* B2; *ArtKanc* D9, T4; *GrabowSet* G2; *LatHar* 155, 675; ták nie dofyć ma Pan Bog áby wípráwiedliwionego grzechy odpusćił/ y do lálki go swoiey przyiął: ále [...] *SkarKaz* 349a.

»przyjąć w miłosierdzie, w zmiłowanie, miłościwie« [*szyk zmienny*] (8:1:6): Iuż práwíe dokońcá odłóżywłly ná ftronę nieálkłę swoię/ rácz przyiąć nas wmiłofierdzie swoie *RejPs* 126v, 96, 120, 134; ZAcnie cie będę wywyzłzác w chwale fwey moy Pánie/ Ześ mię wdzięcznie przijác racził w twoie zmiłowánie. *LubPs* H, M2 *marg*, aa2; [*Bóg*] nie tylko áby cie miał miłościwie w lálkę przyiąć/ ále iefzcze łam obiecuie do ciebie przyść *RejPos* 143v, 54, 87v, 248v, [249]v, 307, 354v; *LatHar* 155.

»przyjąć pod moc, k możności« (3:1): A áczem zgrzełlył przimý mye pod moc Bołką twoę. *LubPs* L2v; Ty moy oycze wślechmocny zá me nyewinności/ Przyyáleś myę lálkáwye k twey fwyętey możności *LubPs* L3, O5, ff4.

»przyjąć w opiekę, na opiekę« [*szyk zmienny*] (5:1): racz miły panie w łaskawą opiekę przyiáwłly nas bronic a fzczyic nas od wślech nawałności *RejPs* 137; OGlądáwłly miły pánie zewłłąd vdręczenie moje łnadz też to flufłnie małz vczynić przyiąć mię ná opiekę swoię *RejPs* 187, 73v, 82v, 120v; *RejPos* [249]v.

»w poczet [*kogo*] przyiąć« (1): Iákoby cię Pan ten y Miłtrz miał w poczet łlug y vczniow fwyh przyiąć: ieflibyś łie pierwey w tym włzytkim nie záprzał *CzechRozm* 234.

»przyjąć k(u) sobie (a. ku mnie samemu), do siebie« = *ad se facere accedere Vulg* [*szyk zmienny*] (25:7): *BierRaj* 17v, 19; nagotuię wám miełce/ zálie przydę ij przimý wás ku mnie łamému *OpecŻyw* 95v; *WróbŻołt* 61/3; prółimi abi też [...] z tey niskości vciskow náłlych przyiác ku łobie nas [...] raczył nálz miły panie. *RejPs* 142v, 96, 134; On łam nas do łiebye przimie á zawždy s tym gotow By nas bronil *LubPs* M4, B2v, H2, L4, O5, Q2 (10); *Leop Num* 16/10; á rácz nas ty nędzne á błędne łynaczki swoie/ iáko miłościwy Ociec nálz ku łobie przyiác. *RejPos* 186, 130, 207, 307; *RejZwierc* 124; W tym fráłunku ia przedsię gárnę fye do łiebie/ A ty mię/ pánie/ przymy do łiebie. *KochPs* 100; *NiemObr* 138; *ArtKanc* D2v, E8v, M, Q, T4 [2 r.]; *GrabowSet* Q3v.

»wdzięcznie przyiác« (4): ktorą [*ofiare*] byś ty miłofciwie a wdzięcznie ku łobie przyiác raczył *RejPs* 96; A lud wyerny [...] On łam wdzyęcznye przyiác raczy pod moc Bołtwá łwego. *LubPs* ff4, H; *RejPos* 216.

Szeregi: »przyiác, (i) przyłaczyć« (2): nie tylko áby iá [*owieczkę, tj. człowieka*] zálie przyiác miał/ nie tylko áby zálie do łtadká swoiego przyłaczyć miał/ ále iá bierze ná rámioná swoie. *RejPos* 168v; *NiemObr* 138.

»przyiác abo wziác« (1): Abowiem tá mowá: przyiác/ ábo wziác náłienie Abráhamowe [*tj. ludzi*]/ mogłoby tákże być mowiono/ iáko y ono/ Wziác kłztałł łłuzebnicy. *CzechRozm* 34.

W przén (4) : łam iefłth vbogi y bolełć cirpiący/ zbawienie twoie Boże przijęło mie. *TarDuch* A7v; Przimy wierne łercá nas nędznych do łiebie *LubPs* hh3.

Zwrot: »przyjąc pod swą rękę, pod skrzydła« (1:1): Rącz myę łtrzedz moy miły Pánye [...]/ Przyimi myę pod łwięte łkrzydłá twey bołkiey możności *LubPs* D4; Rącz nas przez łwá łrogá Mękę/ przyjąc pod łwá możną rękę *ArtKanc* D8v.

2. *Gdy ktoś coś daje lub oferuje: wziąć dar; suscipere Miech, HistAl, Vulg, PolAnt, JanStat; assumere HistAl, JanStat; accipere Vulg, PolAnt; recipere HistAl; ferre PolAnt; acceptare, obtinere JanStat (278)*: Owaćiem wąż rozgę vrwał/ W zębiech dzierzác łwowi dawał: Ale on iey niechćiał przyjąc *BierEz* M; *BielŻyw* 171; *ZapWar* 1550 nr 2655; Koronę złotą/ y łáncuch z pierzćieńmi/ ktoreśćieimi połłáli/ przyięłłimy *Leop* 1.*Mach* 13/37; *BielKron* 351; Ci go [łudzie św. *Izaaka*] pokornie vpomináli/ áby iákie imienie ná wyżywienie kłášturu [...] przyjął. *SkarŻyw* 324, 334; *ActReg* 156 [2 r.]; [*Andromacha do Astianaksa*:] Płácz y pocáłowánié/ y wárkocz łtárgány Przyimi/ á oycu odnieś mé łerdecznę rány. *GórnTroas* 54; *SarnStat* 194, 923 [2 r.].

przyjąc od kogo (16): I rzekł Pan do Moizełłá: Przyimi od nich [*dary od książąt*]/ że będą ná połługe ku potrzebám Przybytkowym *Leop* *Num* 7/5; *SkarŻyw* 462; Iż tedy tego [*co Mu szatan ofiarował*] Chriłtus/ będąc połłufzny Bogu oycu łwemu/ od niego [*tj. od szatana*] nie przyjął *CzechEp* 423; *SarnStat* 980; *SiebRozmyśl* [A2]v; *CzahTr* F3v; [Przymiż odemnie iábłko Venus młodá *SqdParysa* B4]. *Cf* *Zwroty*.

Ze zdaniem dopełnieniowym (2): *RejFig* B; A ták Dawid przyjął wdźięcznie od niey [*od Abigail*] ono co mu przyniołłá *BibRadz* 1.*Reg* 25/35.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym rodzaj odniesienia się (zwykle aprobatę lub (wyjątkowo) dezaprobatę) (24): Tedy krol on dar welele przyjął. *HistRzym* 100; *CzahTr* F3v. *Cf* »niewdźięcznie przyjąc«, »wdźięcznie przyjąc«.

W przeciwstawieniach: »przyjąc ... (wz)gardzić (2), oddać« (3): Ktory Krol [*Batymansa*] wdźięcznie od nich [*Nigrytów*] przyjął dáry y záłię oddał [*tj. zrewanżował się darami*] *BielKron* 451v, 383; Venus mi iá [*Helenę*] łámá Napierwey zálećilá/ y zá żonę dáłá. [...] Miałem gárdzić? przyjąłem *KochOdpr* B4.

Zwroty: »przyjąc dar (*a. podarek, a. podarze*), upominek« [*w tym: od kogo (4)*] = *recipere donum HistAl; suscipere donum Vulg* [*szuk zmienny*] (10:1): Rátay nowych fig názbierał/ A Páná imi dárował. Pan podárze przyjął wdźięcznie: Z rátáiem mowił ochotnie *BierEz* A2, I2v; *LibLeg* 7/32; Gdy Alexander widział dáry/ wdźięcznie ie przyjął/ y połły wielce vćcił. *HistAl* L4v; *Leop* *Prov* 6/35; Przyiáwłzy dáry krolowa od Sálomoná/ wroćilá łie do domu. *BielKron* 78, 67, 451v; *HistRzym* 100; Wízákoż chcáćci pokazać wdźięczności łwey znáki/ Przyimł próżę dziś odemnie ten dar łádá iáki. *HistLan* A4; *Phil* I3.

»niewdźięcznie przyjąc« (1): á gdy go [*libertyna*] pytáli Przeczby niewdźięcznie przyjął/ czym go dárowáli? On powiedział/ iż [...] *RejFig* B.

»wdźięcznie, za wdźięczne, z dzięką przyjąc« [*w tym: od kogo (7)*] [*szuk zmienny*] (19:2:1): *BierEz* A2; v.k.m. raczil vłtnego połłelłstwa mego dołtatecznie viłłuchacz y lyfti ye⁸⁰ Czefarłkyey Mczy wdźięcznie a myle przyącz *LibLeg* 11/106v, 7/32; *HistAl* L4v; *BielKom* A3v; *BibRadz* 1.*Reg* 25/35; Drudzy chodzą po vlicách nołżác wodę łwieżá dáiac pić kto ich o nię żáda dla Bogá/ kthorym ielłi ktho co da/ przyimá wdźięcznie y dziękuia. *BielKron* 260v, 299, 414v, 451v; *OrzQuin* Q4; *RejZwierc* A2v, 84v, 97, 99v; *BielSpr* 48v; Toć łá dołbrodźieyftwá od niebołzczyká Krolá [...] Coronie tey/ y

wszystkim obywatelom iey wczynione/ ktoż taki zwas będzie/ ktorých zá wdzięczne nie przymie?
BiałKaz Lv; *Perłki Krol Artáxerxes* od chłopká próstego/ Przyiął wdzięcznie garść wody/ widząc
łczyrość iego. *StryjWjaz* A2v; *KochOdpr* B4; Przyiął on chleb zdięką S. Benedict *SkarŻyw* 250;
PudłDydo B4; *SzarcRyt* A2v.

Szereg: »przyjąć a nie gardzić« (1): Drugi raz ie połłał [książę pieniądze]/ próżąc áby to od niego
przyiął [św. Bernardyn]/ á niegárdził. *SkarŻyw* 462.

Iron. (1): Sąć łą [dary]/ Ziolum włkok narychtowane/ Dwa sześci pálcow przeciw nim łłoczne
[tj. *prawdopodobnie: dwie pięści*]. Przymże ten/ boć iest twey ołoby godny/ O lepszym niewiem/
ná zamyłł vporny. *KlonKr* F4v.

W przén (3) : *Leop Prov* 6/35; Przymi mirrę pokuty/ przez ktorą wszystkie żądóści ciełsne
włmierzyłł. *HistRzym* 100.

Zwrot: »przyjąć z ręki [czyjej]« (1): on [Abraham] odpowiedział/ Siedm owiec przymiesz z ręki
moiey [accipies de manu mea]/ áby mi były na świadectwo/ iżem ia wykopał tę łtudią. *Leop Gen*
21/30.

a. *O dedykowanym lub przedstawionym utworze literackim (w dedykacjach lub wypowiedziach
adresowanych do czytelnika)* (92) : Przeto miłóciwa gołpodze wielmożna páni Anno Woynicka/
przymi tego teraz ku czcy á flawy ná potem twoyey/ Márchołta *March¹Wiet* A2, A2; *MycPrz* I
[D]v; Ráczże iuz tedy przyiąć mnie s tym wirfzem moim/ A ogární mdłóść iego/ bącznym łdem
twoim. *StryjWjaz* A2v; *KTo* mi każe rym piłać nierozmyłłnie/ taki Ma wołá prziiąć chocia będzie
ledá iáki. *KochFr* 76; *SkarKaz*)(4v; *Ktore [wierszyki]* próżę rácz przyiąć *CzahTr* G.

przyjąć od kogo (50): Przymifz tho W.M. iáko od práwie życzliwego y łługi y práwego przyiaciela
łwego. *RejZwierc* 240, 179v; *WujJud* b3; *WujJudConf* 18; *CzechEpPORz* **v; Wálzá Kró(łewska)
M(łóść) tedy/ iáko Pan z Pánów/ mądry y ludzki/ przyiąć to będziełł raczył odemnie naynizłłego
wiernego poddanego łwego *OrzJan* 4; Przymiże tedy odemnie Stániłławie Licháński Przyiacielu y
Kollego moy tę trochę prace *KlonWor ded* *4. *Cf Zwroty*.

Ze zdaniem dopelnieniowym (1): Przymi wdzyęcznie coć piłżę boć nie ze złey woley/ Ale ábym
do łálki twey przyłzedł powoli. *PaprPan* B2.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym życzliwość (66): *SienLek* 44; Szczyrość rzeczy będziełł
miał/ przymiże ią łczyrże *StryjWjaz* A3; *CzechEpPORz* **v; *KołakSzczęłł* A2v. *Cf* »z łaską przyiąć«,
»wdzięcznie przyiąć«.

Zwroty: »przyjąć dar (a. podarek, a. podarze), upominek, za szczodrak, za upominek, za dar« [w
tym: za upominek i dar (1), upominek za dar (1)] [w tym: od kogo (13), do czego (1)] (9:4:1:3:2): Raczyłł
tedy łálkawa gołpodze od łługi łwego [...] przyiąć ten mały dar za wielki *GlabGad* A3v; *MiechGlab*
*2v; *WróbŻółłGlab* A3v; Czo przyiąć miłóć wálza za łczodrak odemnie raczycie. *LudWiełł* ktv;
SeklKat A3; *BielKom nłb* 4; Przymi zá wdzyęczne moy miły brácie krześciáńłki/ Ten mały vpominek
iáko zá dar Páńłki. *LubPs* ggv; PRzimiełł zacne Xiążętá do łkárbu łwoiego Ty piękne vpominki
Ianá Mączynłłkiego *MączLub nłb* 13; *GrzepGeom* B3v; *BudBibKaw* A3v; A ia/ [...] z łálką ten mały
vpominek ábyłł odemnie przyiąć raczyłł/ próżę. *Oczko* B; *BielSen* 4; *OstrEpit* A3; *KołakCathOkuń*

A2v; *KolakSzczęśl* A2v; Nie wątpię że W.M. to podárze wdzięcznie odemnie ługi łwego przymą *SarnStat* 550; *PaxLiz* A3v.

»przyjąć za dobre« [w tym: od kogo (2)] (5): *RejJóz* A4; Nie mamci łkárbow myłłiśtwá/ [...] Kłiáki á pápiru kártá/ Miáłto wyżełká á chártá. Przijmicie zá dobre. *BielKom* A4v; *RejZwierz* A4; *RejZwierc* 210; Odemnie thełz prófze przimicie zadobre to przelpietzne piłanie *PaprUp* L4.

»z łaską, w łaskę, łaskawie przyjąć« [w tym: od kogo (9)] [szyk zmienny] (11:2:8): *ForCnR* Av; *GroicPorz* B2; co rácz W.M. odemnie łáłkáwie á miłóściwie przyjąć. *OrzRozm* A4v; Pośyłam tedi w. m. Książki té prófząc ábyś w.m. óné y ze mną wełpółek w łaskę łwą przyjąć raczył. *Strum* B5; *PaprPan* Cc4; *Oczko* B; *WerKaz* 277; *KochWrJan* 18; Wtzym niewatpie ze to łaskawie odemnie przyac bedziecie ratzeli *PaprUp* A2v; *KochCzJan* A3; *GrabowSet* A3; *KochFrag* 4; *KolakCathOkuń* A2v; Czytelnik łáłkawy [...] z łáłką pŕyymie, y łáłkaw bęđzie *JanNKar* Av, A4v; *SarnStat* 330; *SiebRozmyśl* [A3]; y Wałzey mości ten dar przypisuię: Rozumieiąć/ że káždy przymie to łáłkáwie *KlonKrGum* Av; *CiekPotr*)?(2v; *CzahTr* A3v; *PaxLiz* A3v.

»wdzięcznie, za wdzięczne(-o), z wdzięcznością (a. z wdzięcznym sercem), wdzięcznym umysłem przyjąć« [w tym: od kogo (25), czego (1)] [szyk zmienny] (20:15:4:1): *RejKupSekl* a6v; *GliczKsiqż* A4v; Ale ia od ciebie moy miły á kreściáńłki brácie žadney iney zapłáty nie žadam/ iedno ábyś z wdzięcznym łercem tę moię pracą á to piłanie [...] przyjąć raczył. *LubPs* A5v, A2v, A5v, A6, ggw [2 r.]; przyymi odemnie zá wdzięczne to krotkie porządku wypilanie *GroicPorz* C3, B2; *OrzList* f3v; *KochSat ktv*; Przeto zwdzięcznością táki klenot przyjąć maćie Gdyż gi k łwemu pożytku potrzebny vznacie. *MączLub nlb* 13; *GórnDworz* A3; *GrzepGeom* B3v; *RejPos* A4, A6, 267v, 357; *RejZwierc* 254v, 268v; *BudBibKaw* A2v; *MycPrz* II C4, D2; *Strum* Q3; *BiałKaz* H2; *PaprPan* B2; *ModrzBazBud* ¶6; *CzechEp* *4v; Przetoż o łzczęśłiwa dułzo/ te wierłze ná grobie Przymi z wdzięcznością odemnie *KlonŻal* D4; *KochSz* A2; To moie piłanie rácz W.M. odemnie wdzięcznym vmyłłem/ iákim y ia do W.M. połłał/ przyjąć. *WerGośc* 205; *WisznTr* 4; *BielSen* 4; Wierłzów ci łwoich garśc niemáłą niołę/ Któré/ byś wdzięcznie przyjął/ o to prófzę. *PudłFr* 15; *KmitaPsal ktv*; iednák kto żołnierską [...] / condycyą niebołzczykowę włpomni/ przymie od domowego człowieká bárzo zá wdzięczno. *GostGospSieb* +4v; *SarnStat* 550; *CzahTr* G; *GosłCast* 7.

W przén (2) : Przymiáciłz ten kwiateczek [tj. tekst *Castus Ioseph*] ták śliczný ozdoby *GosłCast* 11, 7.

b. *Bóg* (i wyjątkowo *Maryja*) *od człowieka i Chrystusa* (też o czynach traktowanych jako dar, ofiarowanych z intencją złożenia hołdu) (76) : Przez twé práce ij kłopoty/ racz téż miły Iezu przyiątż moie roboty. *OpecŻyw* 30v; Gdyż ty wiernym twym obyáwifz tu zbáwienie łwoye/ Obáčź/ á przyymń łpołu z nimi też vfánye moye. *LubPs* D4; *KrowObr* 88; *Leop 2.Reg* 24/23; *RejAp* 8v; Záthym namilłza łiołtro y žono dobrze łie miey/ boć łie nieupokoię/ áż vznam przymieli pan bog moię pokutę. *HistRzym* 116, 116v; *BudBib Eccli* 35/12; Boże przymi łerce y łkruchę ich. *SkarJedn* 308; A Pan Bog miłósierny niewzgárdzi pokutuiącym łercem wálżym/ y przymie pokorę wálżę. *SkarŻyw* 125, 125, 263; *ArtKanc* E5v; Boże moy/ o włzech Pánie/ Zal/ płáčź/ niewinne łkánie/ Przymi *GrabowSet* B3v; PRzymi/ Pánno Márya/ Wianek znákomity *LatHar* 516, 50, 141, 147, 548, 552; *SkarKaz* 161a.

przyjąć od kogo (16): *RejPos* 130; złota nam nie trzebá: ále day oleiu do kágáncow kościelnych/ á kádzidlá/ dla łłufzby Bożey/ á to Bog przyimie od ciebie/ y twoię dobrą wolą. *SkarŻyw* 224; *SkarKaz* 161a. Cf »przyjąć łaskawie«, »przyjąć offiarę«, »wdzięcznie przyjąć«.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę (18): Ráczże przyyąć dobrowolnye moye wyrzeczenye *LubPs* bb4; *StryjKron* 161; RAcz Pánie BOże/ nász/ miłościwie przyjąć próšby y ofiáry *LatHar* 626. Cf »przyjąć łaskawie«, »wdzięcznie przyjąć«.

Zwroty: »dar (a. podarek) przyjąć« = *munus suscipere Vulg* [szyk zmienny] (4): *OpecŻyw* 26v; Nie ofiáruy [Bogu] dárow złych boć ich nie przymie *Leop Eccli* 35/14; *WujJud* 237v; Rácz [Panie] przyjąć wdzięcznie/ y te mále podárki moye przerzeczone/ z powinny^m pokłonem *LatHar* 239.

»przyjąć łaskawie, z łaską« [w tym: od kogo (1)] (1:1): *OpecŻyw* 26v; A ia nędzny robak/ coć Pánie przynofzę? Bol/ wzdychánie/ z łkánieniem/ przymie z łáfką profzę *GrabowSet* K2.

»przyjąć ofiarę, za ofiarę« [w tym: od kogo (6)] = *accipere sacrificium PolAnt* [szyk zmienny] (28:1): *BierRaj* 19; *OpecŻyw* 139v; W tym pienu żáda prorok dobrego panu Chriftułowi opowiedáiąc iako mu bog ociecz miał żełać pomoc z nieba y iako miał przijać ofiarę iego na krzyżu. *WróbŻólt* Gv, Q3; *Diar* 46; Przymiełz od nas ty ofiáry coć ponyełiem wdzięcznie *LubPs* N4v; Przymie Boże tę niepomázaná offiarę *KrowObr* 169v, 169v, 170, 170v [2 r.], 183v, 184, 188; Przymie [Boże] ofiarę zá wżytek lud twoy Izráelłki thobie ofiárowaná *BibRadz 2.Mach* 1/26; *RejPos* 10v, 56v; *KochPs* 77; *SkarŻyw* 91, 207; *KmitaPsal* A4v; *ZawJeft* 47; Rácz iá [ofiarę] przyjąć/ y ku części błogofłáwioney Máryey/ wiekuiłtey Pánnny/ y wżyftkich Świętych *LatHar* 107, 93, 106, 166, 626; bo ofiáry y modlitwy od nas nie przymie P. Bog/ y wżgárdzi słužbą nászá/ iefli my przyiáźnią bliźniego gárdzim/ á z nim fię nie poiednamy. *SkarKaz* 316a, 158a.

»przyjąć do siebie, k sobie« (2:1): *RejPs* 171v; I iefzće tám dáley profiŹ. Aby Bog/ ná tę offiarę vbláganá/ y wefołą twarzą weyrzał/ y przyiáł thę offiarę do fiebie. *KrowObr* 170v, 184.

»przyjąć za swoje« (1): Co vczynił Dawid z niewymowną rádością/ [...] máteryą y kołzt ná kościół P. Bogu oddáiąc [...]/ áby iuż P. Bog przyiáł zá swoie. *SkarKaz* 454a.

»wdzięcznie, za wdzięczne przyjąć« [w tym: od kogo (8)] [szyk zmienny] (13:1): Przymie o wżzechmocny Boże náŹe ípráwy zá wdzięczne *LubPs* T6v, E4; I profiŹ Bogá/ áby wdzięcznie od ciebie przyiáł/ tę Offiarę twoię niepomázaná *KrowObr* 170v; Kaim też iż od młodźego brátá Pan ofiáre wdzięczniey przyiáł/ prze zazdrość zábił niewinnego Ablá brátá Źwego. *RejPos* 56v, 10v, 13v, 39v, 119v, 147v [2 r.]; Ná ten czás (wdzięcznie) przymiełz ofiáre íspráwiedliwości/ obiáty/ y cáłoŹpalone ofiáry *LatHar* 166, 147, 239; *SkarKaz* 453a.

W przen (4) : á włlákoż przyiáwłfy kłobie nowy napoy przyflug moich á dzięki moiey/ nigdy imienia ie⁸⁰ Źwiętego wżywác [!] nieprzełtanę. *RejPs* 171v.

Zwrot: »przyjąć z ręki [czyjej]« (3): Nie podobácie mi Źie y dáru nie przymę z ręki wáłzey. *WujJud* 237v; *LatHar* 93; *SkarKaz* 158a.

Przen (1) : PRzyiáłeŹ Boże wieczny/ w mym cieie/ miełzkánie/ A nie raczyłeŹ gárdzić/ nędznym dáchem *GrabowSet* P2.

α. *O bogach pogańskich* (5) : Ale bogini [Diana] vžaliwłzy Źie iey [Ifigenii]/ przyełá Lánią miáfto cory krolewŹkiey *BielKron* 56v.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym życzliwość (2): Potym ich [Litwinów] pop [...] położy rękę na Kozłá albo ná Byká/ y proší wzytkich Bogow [...] / áby raczyli od nich miłościwie przyiąć obchod y ofiárę onego Świętá StryjKron 161. Cf »wdzięcznie przyiąć«.

Zwroty: »przyiąć ofiárę« [w tym: od kogo (1)] [szyk zmienny] (2): Boże náłz rácz ofiáry náłze przyiąć / á láłkáwie tych potraw pożywáć StryjKron 160, 161.

»przyiąć upominek« (1): Chćielimý tve gęśli oddáć páłterfkiemu Bogu [...] Niechćiał przyiąć vpominku KlonŻal B3.

»wdzięcznie przyiąć« (1): Mactus est hoc sacrificio, Deo dicitur, Rácz wdzięcznie przyiąć / niecháy ci fie podoba táto ofiárá. Mqcz 203a.

c. Człowiek od Boga (8) : Ciebie prósimy Pánie pokármy przyiáwfszy / Day że ich vżywamy bez grzechu pomazy ArtKanc T12.

przyiąć od kogo (2): A tak gdyż cie yuż łyłfeli Co łcze od Oijczá przyieli Dobrodzeyftwá czofcze brali lákofcze ye Safowali RejKup z2. Cf »wdzięcznie przyiąć«.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym życzliwość (3): á dar miłości twej / ktorego fię przez nádzieię zá twoią łpráwá łpodziewamy / day ábyfmy rzeczą lámą ftátecznie y mile przyieli. LatHar 617. Cf »wdzięcznie przyiąć«.

Zwroty: »przyiąć dar« [szyk zmienny] (2): Gdy wierni w dzyeń fwiáteczny w Ieruzalem przyieli dar Duchá f. y rozmáitemi ięzyki mowili rzeczy wielkie o Bodze RejPosWstaw [143³]; LatHar 617.

»wdzięcznie, za wdzięczne przyiąć« [w tym: od kogo (1)] (2): Ale nieupham tego o żadnym / ktory ie [dobrodziejstwa] v siebie vważyć vmie / iżeby nietylo zá wdzięczne ich przyiąć niemiał. Ale żeby mu y dziękowáć niemiał. BiałKaz Lv; RejPos 185.

Przen (2) : Ktore [dziecię nowo narodzone] żarliwość modlitw ludzkich vprosiłá / Nabożeńftwo przyięło pobożność powiłá. SkorWinsz A2v.

Zwrot: »u siebie przyiąć« (1): tego fie vcz / iáko ten ták zacny klenot [tj. Chrystusa] v fiebie przyiąć / y iáko gi przy łobie zádzierżeć. RejPos 148.

d. O dobrach natury (2) :

Zwrot: »przyiąć za dobre« (2): Ziemiá co da Kmiotkowi / to przyimie zá dobre KlonWor 79, 77.

e. Zgodzić się na objęcie stanowiska lub tytułu (46) : przyjmiz ojczá łwego doftoienftwo, á krolem bądż BielŻyw 165; MiechGlab 48; (nagł) List pošlany Atenom od Alexandra (-) Alexander fin Filipow y Olimpiey krolowey / żadnym obyczáiem Krolewskiego imieniá nie przyymiemi áż pod mocná ręká Grecká pogáńftwo podbiyemy. HistAl D7, D4v, F8v; KromRozm III P4; GroicPorz ee4v; wżyfcy byli pociefzeni gdy Alexándrá vłyłzeli oycowfkie mieysce przyiąć BielKron 123v; zá złá łpráwá Lokietká wygnáli á po Wacłáwa pošłáli / kthory záfię kroleftwo Polfkie przyiáł BielKron 325v, 64, 91, 101 [2 r.], 107v, 140 (14); SkarJedn 117; [św. Romuald] Przyiáł Opáctwo Klálfyńskie tám gdzie był mnichem zoftáł SkarŻyw 573, 334, 462; ActReg 47, 149; Phil Q; wiáry Powfzechnéy poznawfszy iafność / Koronę Króleftwá Polfkiego przyieliłimý / dla rozmnożenia Krześciáńfkiéy wiáry y dobrého ftanu y pożytku Ziem náłzych Litewfkich SarnStat 987,75 [2 r.], 196; KlonKr E.

przyiąć od kogo (2): Hermolaus Barbarus, Człowiek w Wenecyey domem wielki / y náuká sławny / będac w Rzymie Połsem / przyiáł był Arcybifkupftwo od Papieżá OrzQuin C3v. Cf »przyiąć stolec«.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę lub dezaprobatę (5): *BielKron* 405; Lecż co [tj. biskupstwo] niezchuci przyiął [Bonifacjusz]/ z chucią wielką śprawował. *SkarŻyw* 527, 290 [2 r.]; ktore [królestwo] on [Zygmunt] z wielką ochotą y rádością przyiąwłszy/ á triumphy z zwykłymi ceremoniami [...] odpráwiwłszy/ nie mieżkaiąc do Krákowá [...] przyiáchał *StryjKron* 707.

Zwroty: »na się przyjąć« (1): Przyśzedł śam Biskup z kápłany do iego [św. Abramiusza] cháłupki: próśi áby kápłanem zośtał/ á on vrząd páłterki ná się przyiął. *SkarŻyw* 235.

»przyjąć stolec, stolicę« [w tym: od kogo (1)] [szyk zmienny] (5:1): SAlomon śyn Dawidow z Bethfábee/ iefzczé zá oycá przyiął krolewki śtolec *BielKron* 75v, 102, 146v, 148, 301v; ktory [papież] śtolec tę od niego [od szatana]/ ze wśzytką zwierzchnością y ślawą przyiął y ná niey záśiadł *CzechEp* 423.

»urząd przyjąć« (2): ále gdy wśyścy oni biskupi y z poślem Papielkim ktory táń był/ wiedli go [św. Hugona] do tego/ áby ochotnie ten vrząd przyiął: vczynił to z pośłufzeńśtwá. *SkarŻyw* 290, 235.

3. *Gdy ktosć coś komusć wyrządza, poddaje go czemuś, gdy coś się z kimś dzieje: poddać się, wykazać gotowość; suscipere Modrz, Vulg, Cn; accipere PolAnt, Vulg; apprehendere Vulg; assumere JanStat; subire Cn (89) : RejFóz Mv; Przyimycie karánie/ by śie kiedy nierozgniewáł Pan: ábyście niezginęli zdrogi z śpráwiedliwey. Leop Ps 2/12; BibRadz Lev 26/23, Eccli 32/16; moi potomkowie będą was żelázná miotłá kárác (to iefł mieczem) gdyście nie chćieli roźdżáney przyiąć. *BielKron* 319, 211v; Mącz 42a; RejPos 330v, 333; Ktore [męstwo] każe [...] dla rzeczy śpráwiedliwey waśń y nieprzyiáśń możnych przyiąć *ModrzBaz* 39v; ROłkofzy ná świát śczéréy niepodano/ Ale do káždéy żółci przymiéśzano. Zkąd cię potyka/ co twéy duśzy miło/ Małz przyjąć y to/ co nie gmyśli było. *KochFr* 72; *LatHar* 560; *WujNT Matth* 8/17, *Hebr* 11/35.*

przyjąć od kogo (6): áby byli iáko inśtrumentá á iáko śprawce tey świétey męki iego/ ktorą on dobrowolnie od nich [Żydów] przyiąć miał RejPos 100; SkarKaz 315b; GosłCast 37. Cf »pokutę przyjąć«, »przyjąć wdzięcznie«.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę lub (wyjątkowo) dezaprobatę (30): *BierRaj* 22; *SeklWyzn* a4v; Ale gdyż nie w náłzey moci śzczęście położono Muśim przyiąć z dobrą wołá czo przynieśie ono *RejFóz* 17v; *RejKup* r2; Abowiem to iuż wiemy/ iáko á s ktorych przyczyn tę świéty mękę śwoię [...] dobrowolnie dla nas przyiąć raczył *RejPos* 104, 29v, 31v, 100 [3 r.], 116v; A iżeś ludzie zgorśzył [...] bośo do Papiéżá [!] po rozgrześzenie poydziełz. [...] Przyiął to zwielką pokorą S. Wilhelm *SkarŻyw* 166, 180, 291, 298, 372; *CzechEp* 25; *LatHar* 289, 652; złupienie máiętności wáłzych przyięliście z weślem *WujNT Hebr* 10/34; *SkarKaz* 350b. Cf »niewdzięcznie przyjąć«, »przyjąć wdzięcznie«.

Zwroty: »przyjąć za dobre« = *nie protestowác; boni consulere Modrz [szyk zmienny] (16):* Aleć tu śłufze ná mądre/ Y krzywdy przyiąć zá dobre: Zwáłzyczá ktorą czyniá oni/ Ktorzy z śobá nie śá zgodni. *BierEz* I, 13; Y śnadz by mi śie też co niepomyśly trefiło wślytko przyimę zá dobre *RejPs* 83; *BielKom* E3v; *RejZwierz* 14, 40; á ieflić ktho co vczyni około pośwarku wiáry/ muśiż zá dobre przyiąć/ bo śie oni [*Turcy*] o wiáre nie gadáią iedno ręká czyniá *BielKron* 261v, 114, 149v, 313v, 357v, 402; *Ægre ferre ac pati*, Nierádo cierpieć. Nie zá dobre przyiąć. *Mącz* 4a; *BielSat* C4v; A tym

czáfem one przychodnie námáwiác/ áby za dobre przyięli/ ielliby fię co przykro widziáło *ModrzBaz* 126v; *BielRozm* 22.

»niewdzięcznie przyjąc« (1): y práwie wyfwbodził dulle ich [*Bóg Żydów*] zonych ciemności profoty ich [...]. Niewdzięcznie to przyjąwfly lekce łobie wważyli wyroki iego á łpraw iego zanic łobye niemieli *RejPs* 159v.

»pokutę (a. srogość pokuty) przyjąc« [*w tym: od kogo* (1)] [*szyk zmienny*] (12): *PatKaz III* 137v; *SeklWyzn* a4v; á gdi [*grzesznik*] przymie pokutę yawną [...]: tam potim może mu dać łpowiednik [...] odpułti *SeklKat* X3; *BielKron* 420v; *Day* iey [*duszy*] owocu pokuty y z wodą łkruchy/ á przez to dwoie podniefie fie przez nabożeńłstwo przyjąc łrogość pokuty. *HistRzym* 66, 45v; Iellifz práwie pokutuiący/ a przefzłe grzechy obmyć [...] chcełz/ táką o demnie [!] pokutę przyimi: [...] *SkarŻyw* 166, 172, 263 [2 r.], 569; *WerGość* 220.

»na się przyjąc« [*szyk zmienny*] (7): s ktorych przyczyn thák dobrowolnie Pan ią [*mękę*] ná fię przyić raczył. *RejPos* 100 *marg*, 31 *marg*; *KuczKat* 35; *ReszPrz* 82; *LatHar* 273, 289; Lecz to przekłęctwo przyjąwfzy ná fię Chrifus/ wybáwił nas od niego. *WujNT Gal* 3 *arg*.

»przyjąc wdzięcznie, za wdzięczne« [*w tym: od kogo* (3)] [*szyk zmienny*] (7:1): *OpecŻyw* 128; Przyymcye wdzyęcźnie łáfkáwe od Pána karánye *LubPs* B2, ee3v, ii; *RejPos* 46, 50; *HistLan* D2; bez woléy iego [*Boga*]/ włos nie łpádnie z ciębie Głowo moiá: lecz przyimi záwdzięczne od niego/ Co ná cię zefzle z góry *GosłCast* 20.

Szeregi: »przypuścić i przyjąc« (1): Tá k z przyrodzenia náturá Polłka niczego niewolnego przypuścić do łiebie y przyić niemoże. *OrzRozm* M.

»przyjąc i łcirpieć« (1): żywą łobie żywoty łwemi poczciwemi [*ci, którzy umartwiają swe ciała*]/ [...] gotowi przijác y łcirpieć włzytko złe y dobre dla tego imieniá iego łwiętego. *RejAp* 61.

W przen (1) : Serce łtruchláło/ á łzy zámrózone/ [...] *Zadney* záłóści chce przyić nie vmie *GrabowSet* A4.

Przen (1) : Sen v prołtaków przyymie y złe połłánié. *KochPieś* 18.

a. *Podporządkować się, zwłaszcza politycznie, uznać zwierzchnictwo* (7) : Boetius nadnimi [*dręczonymi przez cesarza ludźmi*] litofć maiác, tajemnie do grekow lífty połłáł, aby opiekę y teź włodarłstwo Rzimłkie przyięli *BielŻyw* 168; iz lud radby był Gotty Aryany zá pány przyiáł/ iedno dla religiey nie łmiał. Lecz Fráncuzy pogány przyić wolał *SkarKazSej* 706b.

Zwrot: »posłuszeństwo, poddaność przyjąc« [*w tym: od kogo* (1)] = *subiectionem assumere* *JanStat* [*szyk zmienny*] (3:1): iz Czechowie znamowy niektorych pánow ná Seymie łwym/ miely przyić połłuszeńłstwo Papielkie *BielKron* 198, 224v; zá powodem Cefarzá Micháłá [*Grecy*] z iednoczeni łą znouw/ y połłuszeńłstwo kołcielne przyięli. *SkarJedn* 263; *SarnStat* 1093.

Przen (1) : Moźné narody przyymá iárzmo twoie [*tj. Boga*]. *KochPs* 67.

4. *Gdy ktoś przybywa dokądś lub coś przynosi* (506) :

A. *Pozwolić komuś wejść do swego domu lub kraju (i często zatrzymać się tam na dłużej, zamieszkać); dopuścić do swego towarzystwa lub grona; udzielić gościny; recipere* *HistAl*, *PolAnt*, *Vulg*, *Mącz*, *Modrz*, *Calag*, *JanStat*, *Cn*; *suscipere* *Miech*, *HistAl*, *PolAnt*, *Vulg*, *JanStat*; *excipere* *PolAnt*, *Vulg*, *Mącz*, *Calag*; *assumere* *Vulg*, *PolAnt*, *Mącz*; *accipere* *PolAnt*, *Mącz*, *Cn*; *colligere*, *eligere* *Vulg*, *PolAnt*; *complecti*

Mqcz, *JanStat*; *admittere Modrz*, *Cn*; *induere HistAl*; *asciscere, demittere Mqcz*; *sumere PolAnt* (497) : *BierEz* G3, G3v; *OpecŻyw* 15, 33v; *ForCnR* B4, B4v, C; *MetrKor* 40/812; *BielŻyw* 13; Kthorzy [bracia] gdy wciekli do Iwana wielkiego księdza Mołkiewłkiego, on ie przziawłzy [!] dał im ku miełzkanu księłtwo Kozanłkie. *MiechGlab* 73; *LibMal* 1548/141; *HistAl* D7v, E8v; Gdy tedy [Jezus] przyłzedł do Galileiei/ przyęłlgo Galileiczycy *MurzNT Ioann* 4/45, *Matth* 10/14, 18/5, 25/35; *Leop Matth* 18/5, *Mar* 9/36, *Act* 17/7, *Rom* 2/7; *OrzList* dv; á kto tákowego zbiegá przyimie/ tedy go winien wroćić z winá trzech grzywien. *UstPraw* Fv; *RejZwierz* 8; Abowiem łáknálem/ á wyłcie mi dáli iełć/ prágnálem/ y dáłłcie mi pić/ byłem gołciem/ y przyęłłłcie mię. *BibRadz Matth* 25/35; Nie zápominaycie przymowánia gołci/ ábowiem przez tho niektorzy nie wiedzac przyęłł Anioły. *BibRadz Hebr* 13/2, *1.Par* 12/18, *Iudith* 13/5, *1.Mach* 10/1, *Matth* 10/14, 18/5 (11); *OrzRozm* Cv; Gdy łie tráfi cudzozyemiec do was chocia nie z wálzowego rodu/ przyimicie á miłuycie go/ pámięłłáiac ná to źełcie y wy byli cudzozyemcy w Egipcie. *BielKron* 44; ANáłtázyus wtory Papięł [...] łie dał zwiełć Achácyułowi biłkupowi/ ktorego záłię przyiáł wypęłzonego y rozgrzełzył *BielKron* 161v, 53v [2 r.], 65, 109v, 130v, 141v (14); *Mqcz* 102c; Y przydáł łie cžáfu tego že był iednego pielgrzymá ná noc przyiáł *HistRzym* 64, 13v, 32, 35, 37v, 64; *RejPos* 329; *HistLan* B; *WujJud* 260 [3 r.]; *BudBib Ruth* 2/19, *Iudith* 13/15; Pan rzekł/ idź do Sárepti/ [...] A tám cie oto przyimie/ iuž iedná niewiáłtá. *HistHel* bv; A do ktoregokolwiek miáłtá wnidziećie/ á przyimá was/ iedźcie co połožá przed was. *BudNT Luc* 10/8, *Mar* 9/36, *Luc* 10/10, *Act* 15/40, 17/6[7]; *StryjWjaz* B; *CzechRozm* 43v; *Calag* 272a; Oćiec moy y máłka moiá opułłili mię/ przyimi mię/ Oycze ofierociáłych/ y poćiecho zmordowáných. *SkarŻyw* 151, 167, 184, 332 [2 r.], 570; *ReszPrz* 111; *ReszHoz* 117; przy onym mieyłcu były folwárki Kłięžęćia oney wyłpy/ imieniem Publiułzá: ktory nas przyiawłzy/ trzy dni przyiáćielłkie podeymowáł. *WujNT Act* 28/7, *Matth* 10/14, 18/5, 25/35, 38, 43 (29); A iáko onego márnotráwnego łyná przyiawłzy oćiec/ oblokł go w łzátę drogá *SkarKaz* 348b; *SkarKazSej* 682a; [KłięgiEklez L6v; *Leop Act* 28/7 (Linde)].

przyjác do czego [= *do grona*] (6): Tego to [papięł *Wigiliusa*] Cefárzowa Teodorá kazáł przywiełć do Konłtántynopolá á rozmáicie bić/ iż niechciáł przyiác Antymá odłcźepieńcá do łwego kołciołá. *BielKron* 163v; *Mqcz* 432c; *SarnUzn* H5v; *RejPos* 328; Włzák y męžni Rułacy znáiac ták zmyłłnego/ Przyięłł go [rotmistrza *Jakuba Jordana*] z rádołciá do orłzaku łwego. *PaprPan* D4v. Cf »w łaskę przyjác«.

przyjác do czego [= *dokąd*] (19): Vczyniwlzy łobie pokoy z nimi [Sabinami i Etruskami] Tárquinius/ przyiáł ie do miáłtá *BielKron* 102v; *OrzQuin* V4v; *RejPos* 193; *ModrzBaz* 38; Náłtápił brát iego [króla *Wilhelma*] Henryk ná krołęłtwo/ ktory [...] wdzięcznie przyiáł do Anglię S. Anzelmá. *SkarŻyw* 336; *PudłFr* 7. Cf »przyjác do domu«, »przyjác do gospody«, »w łaskę przyjác«.

przyjác k czemu (2): ięłłli chcełł/ gotowem cie záłie przyiáłł k łwé przyiazni *OpecŻyw* 105v. Cf »przyjác k swemu towarzystwu«.

przyjác miedzy kogo (5): rozgrzełł pokutuiącego/ á przyimi miedzy wybráne Bože *SkarŻyw* 166; Tedy przyłzedł biłkup z onym Bázyliułzem do łwiętego Ekwicyułzá/ profzác áby go miedzy łwoie zebránie przyiáł. *SkarŻyw* 211. Cf »miedzy się przyjác«.

przyjąć na co [= *dokąd*] (2): <z nich to niektórym [!] naricerstwo <pałował [mówi Ptolemeus] niek)toorem lepak na fwoy dwor przyiał *BielŻyw* 113. Cf »przyjąć na gospodę«.

przyjąć w co [= *do grona*] (14): Ci kiedy godność równą w nim łobie baczyli/ Chętnie go w fwoy orszak tak zacny przyięli. *PaprPan* Ccv. Cf »przyjąć w liczbę«, »przyjąć w środek swój«, »przyjąć w towarzystwo«.

przyjąć w co [= *dokąd*] (27): Powiedzcie im [*Litwinom*] By was przyięli w fwe włości *BielKom* A4. Cf »przyjąć w dom«, [»przyjąć w gospodę«].

przyjąć za kogo (1): O Iupiter boże nawyśzły/ [...] profzę cie aby mię przyyął za fwego poddanego. *HistAl* M8v.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym życzliwość lub (wyjątkowo) nieżyczliwość (125): *BierEz* P4; Niewiała Márta ijmieniem przyięła go [*Jezusa*] wefelo w fwoy dóm *OpecŻyw* 60, 10v, 31, 62; *ForCnR* B4v; *BielŻyw* 113; *MiechGlab* 31; *HistAl* D8; *HistAlHung* A4; *RejWiz* 26v; Otho (pry) posłał Dawid poły fwoie z pułfczy: aby pozdrowili Pána náłfego [*Nabala*]/ á on ie nie cudnie przyiał *Leop* 1.Reg 25/14, 1.Mach 5/25, *Luc* 19/7, *Philipp* 2/29; Pośle [*Bóg*] do panny Anioła/ Aby go z wiarą przyięła. *BielKron* 134v, 181v, 447, 459; Complecti arcta familiaritate, Vprzeymie kogo przyać/ álbo fie potowárzyzić. *Mącz* 62b, 271c; gdy cieflá páłacu dobudował/ tedy [...] przyźedł do domu/ á zoná iego z wielkim wefelem á rádością przyięła iego. *HistRzym* 108, 56, 62, 62v, 84v; *RejPos* 348; *HistLan* A4v; *PaprPan* D4v, Ccv; *ModrzBaz* 17v; Cefarz go [*św. Teodora*] z wielką ochotą przyiał y całował *SkarŻyw* 188, 134, 165, 166; *ActReg* 59, 168; *WujNT Luc* 19/6, *Philipp* 2/29. Cf »z czcią przyjąć«, »łaskawie przyjąć«, »niewdzięcznie przyjąć«, »wdzięcznie przyjąć«.

W przeciwstawieniach: »przyjąć ... chronić się, wypędzić, wypuścić, wyrugować« (4): Przyymi zawfze wdzięcznie dobre⁸⁰/ Ale się chroń przewrotnego *BierEz* Iv; Bo aczkoli żydowie rano z wefelim ij z wielką czcią go [*Jezusa*] przyięli/ ale w wieczor fromotnie go wypędzili *OpecŻyw* 73v; *BudNT Iac* 2/25; Lepiey gością nie przyimowác/ niżli przyjąwfzy/ fromotnie go z domu wyrugowác. *LatHar* [255].

W porównaniach (3): *Leop Ps* 16/12; muiał [*św. Piotr*] zniść do Muroná/ gdzie go zwielkiemi procesfyami lud połpolity/ iáko Anioła Bożego przyiał. *SkarŻyw* 472, 236.

Zwroty: »z czcią (a. poczcliwością, a. uczciwością, a. poczesnością), poczcwie (a. pocześnie, a. uczliwie) przyjąć« = *honorifice a. cum honore recipere HistAl; suscipere gloriose PolAnt* [szyk zmienny] (15:4): *OpecŻyw* 31, 73v; A gdyż grekowie to poznali iż on [*Epimenides*] tak bogu miły był, z poczcliwością go przyięli. *BielŻyw* 25, 63; W thym fłyżąc Egipczykowie przyście Alexandrowe [...] poddáli fie mu/ á iego w Egipcie poćciwie przyięli *HistAl* B7, Cv, E7v; *BielKron* 229v; Tedy Papież Grzegorz podźwignáfzy iá [*matkę*] z ziemie przyiał iá z wielką pocześnością do domu fwego. *HistRzym* 39, 132v; Y przyźli [*anioł i pustelnik*] pirwey do onego dobrego [*gospodarza*]/ który ie z wielką poćciwością y z wielką wdzięcznością przyiał *RejZwierc* 175; *BudBib* 1.Mach 12/43; *SkarJedn* 137; Názáiutrz Biskup [...] wzálił fię barzo/ ifz kiedy Theophilá z wrzędu fłkładał. y pośłáfzy łobie poń/ zwielką go czcią przyiał y przeprośił. *SkarŻyw* 171, 348, 357, 408, 518; *WujNT* 60.

»przyjąć w dom (a. domek), do domu« = *excipere in domum Vulg, PolAnt; colligere in domum PolAnt; recipere in domum Vulg; hospitio accipere, in domum admittere, tecto recipere Cn* [szyk zmienny]

(26:10): *OpecŻyw* 60, 62, 158v; *ForCnR* E2; *SeklKat* Q4v; Ílch roku therałznyeyłzego wpowodz przyałl yą [*Sabinę*] wdom íwoy Thomek íoltiíł *LibMal* 1551/163; *GroicPorz* mm3v; *Leop Luc* 10/38; *BibRadz* I 10b marg, *Luc* 10/38; áż ie [*lewitę z żoną*] vyrzał ieden ítary mąż ktory ie przyiał do íwego domu. *BielKron* 52v, 25v, 52v, 70v, 342v; Blande et benigne hospitio excipere, Wdzięcznie á ochotnie kogo w dóm przyiać *Mącz* 25d, 35c, 36a; *HistRzym* 29v, 37v, [39], 84v, 124v [2 r.]; ktora [*niewiasta*] była przyięła Heliałzá w domek íwoy/ gdy vciekał przed złym krolem z gárdłem íwoim. *RejPos* 113, 163, 211, 347v; *KochMon* 26, *BudBib Iudic* 19/18; *LatHar* +++, 466; iż on [*Jezus*] wízedł do nieiakiego miáłteczká: á niewiałta niektorá imieniem Marthá/ przyięła go do domu íwego. *WujNT Luc* 10/38, 16/4, s. 262, Bbbbbbb 3; [*SzczerbSpecSax* 142 (*Linde*)].

»przyiać do gospody, na gospodę, [w gospodę]« = *recipere hospitio Vulg* [szyk zmienny] (2:1): gdzie wípomina/ iż niektorzy niewiedząc/ ánióły ná gołpodę przyięli. *CzechEp* 268; Wiára/ Ráháb nierządna nie zginęła wełpoł z niewiernymi; przyiałwzy z pokoim do gołpody ízpiegi. *WujNT Hebr* 11/31, *Act* 10/23; [prołzimy aby W M raczyła [...] połły náłwego vbogego myałta kłobyie przyyącz wgołpode *ZapWpolActCon* 1529 121/42].

»(jako) gołcia przyiać« [szyk zmienny] (6): Chcemy wíedzieć co tho zá ludzie ábo gołcie coł ie w dom przyiał. *BibRadz* I 10b marg; Cefarz wdzyęcznie tákie gołcie [*królów Zygmunta i Władysława*] przyiał/ ítał ná zamku Władziłław/ ále K. Zygmunt w gołpodye. *BielKron* 414; O czym [*pielgrzymce cesarza Ottona do grobu św. Wojciecha*] Bolesław wíedząc [!]/ z wielką go czćia przyiał iačo gołcia íwego *SkarŻyw* 357, [408]; *GórnTroas* 12; *LatHar* +++.

»przyiać w liczbę [kogo]« [szyk zmienny] (3): Bierzmowanie nic ynego niebyło iedno dziecięcia [...] pałterzowy/ albo bífkupowy offiarowanie/ aby go przyiał wliczbe íwoich owiec *SeklKat* Zv, Zv; W liczbę wiernych poddanych prziyimi mię dźiś twoich *CzahTr* G.

»w łaskę, do łaski, z łaską, łaskawie, łaską przyiać« [*w tym: do czego [= dokąd]*] (1), *w co [= do grona]* (1) = *benigne recipere HistAl; cum favoribus complecti JanStat* [szyk zmienny] (24:3:1:19:1): Wzglądniź tu ná miłęgo pana Iezufa/ iačo łalkawie nanie [*chorych*] wezrzál ij przyiał *OpecŻyw* 47; natychmiáłt z íilną łalką ij miłością go [*Jezusa*] przyięli [*Maryja, Marta i Magdalena*] *OpecŻyw* 73v, 25; *OpecŻywSandR nbl* 3v; *ForCnR* B4; *LibLeg* 10/62; *SeklWyzn* 4v; [*Józef*] Był przedan do ziemie czudzey Potym iego pan w Egipcie [...] Wielką gi był łaską przyiał. *RejJóz* A3, P4v, Q2; *SeklKat* Zv; *HistAl* H7v; *HistAlHUng* A4; *MurzHist* C4; *RejZwierz* 30v; Przyiał Tullus łalkawie Albany nie wzrułzáiać ich praw w namnieyłzey rzeczy *BielKron* 101v, 70v, 200, 229v, 230, 233v (11); Humaniter aliquem accipere, Lucko á łaskawie kogo przyiać. *Mącz* 35d; *Prot* A4; *HistRzym* 115v, 120; *RejPos* 144; *RejZwierc* 101v; *BiałKaz* M2; *PaprPan* Hh; [*król*] zazle im [*Zborowskim*] niemial/ owłzeki do Łalki przijawłzi do radi íwei wezwał *PaprUp* F2; *ActReg* 106, 108, 115, 118, 119; *WujNT* 2. *Cor* 2 arg; ábyłmy do karánia ofoby zbiegłęy nie wípiefzáli íie/ [...] ále ábyłmy go w piérwszą łalkę iačo iné poddáné przyięli. *SarnStat* 1112; *CzahTr* A2, A2v, F4v, G2v, G3 [2 r.].

»niewdzięcznie przyiać« (3): *BielKron* 420v; iżem niewdzięcznie przyięła Chryłtułá z Apołtołmi iego/ przeto ná mię tę plagę [*tj. pożar*] przepułcił *WerGołc* 219 [*idem BielKron*]; *SkarŻyw* 352.

»połły przyiać« [szyk zmienny] (3): Soliman wdzięcznie połły [*cesarza Ferdynanda*] przyiał y częłthował ie pod namiothy *BielKron* 313v, 200, 217v.

»przyjąć do siebie, k(u) sobie, na się, sobie« [szyk zmienny] (17:11:1:1): *OpecŻyw* 182; *GlabGad* L4v; Gdzie ye⁸⁰ Cz.m. vřzawřchi pokorę moyę gniew swoy Ceffarfky mnye odpufcił a mnie ksobyę laskawye przyacz raczil *LibLeg* 10/62; *Thafch Vlianna* [...] gdi knyemu mąza opufzczywřchi przifla ku řobyę yefth y przyařł *LibMal* 1551/161; Bądźże pochwalon pan bog/ że mię ták řpofobił/ tą poważną ofobą/ [...] Iż mię s chucią do fiebye dziś raczyřła przyiać *BielKom* B3v; *BibRadz Act* 15/40; iż gdy [król *Midas*] przyiařł do fiebie w dom wdzyęcznie Bachufa [...] pytařł go Bachus częgoby chcařł od niego zą to okazanie wdzyęczne. *BielKron* 25v; Rzekřł teź Pan Bog do Moizeřfzå/ przymi k łobie Aaronå bråtå twoiego y s řyny iego *BielKron* 34, 20v, 26v, 97v [2 r.], 154, 161v (12); tedy iednå sławnå dziewczkå imieniem Lucynå [...] / zlutowawřzy fie nådemną/ przyięřła mie ku łobie. *HistRzym* 27, 61v, 62; *RejPos* 194v; *PaprPan* Hh; *KarnNap* ktv; *SkarJedn* 392; *CzechEp* 62; *ZapKořcier* 1585/60v; *CzahTr* A2v, G3; *PudřDydo* Bv; [*ZapWpolActCon* 1529 121/42].

»miedzy się przyjać« [szyk zmienny] (3): *LibMal* 1543/67v; *SeklKat* X3; Bråcia ziednoczeni [...] ziechåli fie do Brunřzwiku [...] / thåm przyięřli krolå Angielskiego miedzy fie *BielKron* 216v.

»przyjać w řrodek swoj« (1): Iako gdi ktory Mieřfczanin s iednego Miařtha do drugiego sie prowadzi thedi takowego nieprziimå w řrodek swoy *ListRzeź w.* 19.

»przyjać w sw(oj)e towarzystwo, k swemu towarzystwu« = *asciscere a. assumere in societatem, recipere in familiaritatem* *Mqcz* [szyk zmienny] (9:1): *LibMal* 1543/67v; IAnus napierwey [...] we Włofkich ziemiåch pånowařł/ przyiařwřzy kłobie w thowårzyřtwo Saturnufå krolå Kreteńfkiego *BielKron* 275v, 154, 213, 338; Adsciscere sibi aliquem in societatem, Przyiać kogo k řwemu towarzřftwu *Mqcz* 373a, 36a, 432c; przyimicie mię w řwoie towarzřftwo/ řwięci Boży *SkarŻyw* 208, 189.

»wdzyęcznie, z wdzyęcznořciå, za wdzyęczne przyiać« = *benigne suscipere Miech; amplecti PolAnt; blande excipere Mqcz; libenter excipere Vulg* [szyk zmienny] (37:2:1): *BierEz* Iv; Pothym gdy do Łęczytze [ksiåżę *Bolesław*] priyřzeř [!], tamże teź Konrat kxiåżę Mazowieczkie wdzyęcznego prziařł *MiechGlab* 18, 18; thedi chocia yego C.M. bibil myeřfczany na albo chłopa yakiego prziflařł domnie [...] tedibich bil za wdziedzczne przyařł *LibLeg* 10/152; *RejJóz* Q; *BibRadz Iudic* 19/4, 1.Reg 25/35; Boiać fie Låcedemonowie Alcybiådeřå [...] / piřåli [do *Persów*] åby zåbit byřł/ co Perřowie rådzi wczynili/ chocia go byli wdzyęcznie przyięřli. *BielKron* 121, 21, 25v, 97v, 116, 122 (17); *Mqcz* 25d; *HistRzym* 28 [2 r.], 29v, 30, 107v; *RejPos* 113, 347v; *RejZwierc* 175, 175v; Ktora [mařżonkę]/ z iåkåmeřcie rådnořciam/ z iåkim wefelim/ z iåkam w dzyęcznořciam przyięřli byli *BialKaz* Kv; *StryjWjaz* B; *SkarŻyw* 20; *KochWz* 139; A gdyřmy przyřzli do Ieruzålem/ wdzyęcznie nas przyięřli bråciå. *WujNT Act* 21/17; *PudřDydo* A3.

Szeregi: »przyjać i (a) chować (a. przechować, a. zachować)« = *suscipere et fovere* *JanStat* (6): Kthory go [wojewoda węgierski *Lokietka*] przyiařł wdzyęcznie å chowařł v fiebie. *BielKron* 368v, 20v; *CzechEp* 60; Przetoz ktoby ie [Cyganów] przyiać y przechować řmiařł/ åby byřł pozwan od kådżędo *SarnStat* 523; åby żaden nie řmiařł przyiać y zåchować ták zbiegłęgo kmieciå iåko y rodzicå/ y řługi [...] ktoryby řiftu nie miařł *SarnStat* 1178, 1112.

»przyjać a przygarnåć« (1): iż gdy iuż nic nie będeř miařł/ iż mię wřdy [przyjaciele] przymiå å przygarnå do domow řwoich *RejPos* 193.

»przyjąć, (i) puścić (a. przypuścić)« [szyk 1:1] (2): A gdy [hetman Manahen] przyjechał do Tábráin miáltá/ miełczanie go niechcieli puścić y przyjąć. *BielKron* 88; *Calag* 589a.

W przen (6) : *BudBib Gen* 32/20; Ktorego [swojego syna] odełtałem á ty iy to ielt wnętrzá moie przyimi. *BudNT Phil* 1/12; Mądryy ktorzy w łwych xięgách wżyłtko opiłuią. Czemu ia także vfam że mię y nágiego/ Mátká moiá [tj. ojczyzna] do łiebie przyimie łyná łwego. *CzahTr* G3, A2v, G3.

Zwrot: »pod skrzydło swe przyjąć« (1): tedy o to prołzę vniżenie/ [...] ábyś mi to W.M. wżyłtko condonuiąc Y mimo łię pułciwłzy pod łkrzydłá łwe [...] przyiác raczył *CzahTr* A2; [poddane oicizny swey aby mw pod skrzydło swe przył i z niemi sie łaskawie obchodzil. *CorfusDocum* <1592> nr 192].

Przen (18) : *PatKaz I* 6v; A ktoby przyił iedno dzieciátko thákowe w imię moie/ mnie przyimie. *BibRadz Matth* 18/5; *Mącz* 226a; *GosłCast* 4.

Zwroty: »przyjąć ku sobie« (1): Chodząc tedy około łzukałem/ ábych iá [mądrość] przyił ku łobie [summerem illam ad me]. *BudBib Sap* 8/18.

»wdzięcznie przyiác« (1): Nietylko [lud polski] wdzięcznie przyił [Józefa, tj. tekst Castus Ioseph], vgłákał, y w nim łie vkochał; ále, y w łzáty nowé [...] go przyodział *GosłCast* 4.

a) Uwierzyć w Boga, stać się Jego gorliwym wyznawcą (12) :

Zwroty: »przyjąć w dom« [szyk zmienny] (2): Iáko małz przyiác w dom łwoy Páná łwego. *RejPos* 112v *marg*; *KarnNap* D2v.

»przyiác gołcia« [szyk zmienny] (2): A ták obácł [...] iákoś powinien wdzięcznie przyiác ták zacnego gołciá/ ktory duchownie przez łáfkę á przez miłóść łwą záváždy łie bierze [...] do przybytku łercá twoiego. *RejPos* 3v; *KarnNap* D2v.

»przyiác w serce (a. przybytek serca), do przybytku (serca), w przybytku serca« (4:3:1): A chcełzi go przełpieczniey przyiác do tego nędznego przybytku twoiego/ [...] oto wnet małz przed oczymá thwemi on łwiety tełtáment iego (*marg*) Pewne przyięcye Pánłkie do przybytku łercá łwego (–) *RejPos* 87v; y włzthek dom [człowieka niewiernego] iego náwrocił łie z niewiáry łwoiey/ á przyięli [...] w łercá łwoie Páná onego *RejPos* 244v; A náłazłzy cie [Boga]/ ábychmy cie wdzyecłnie przyięli do przybytkow łwoich *RejPos* 352, 1, 3v, 157v, 163v, 355v.

»przyiác k sobie« (1): *RejPos* 293 *cf Szereg*.

»wdzięcznie przyiác« [szyk zmienny] (4): Ach miłá fortuna [...] Prziłdzi k nám przijmiecie wdzięcznie každy *ForCnR* E3v; ił Krol náłz á Zbáwiciel náłz idzie do nas. A my [...] ábychmy [...] chędożyli myłli y łercá łwoie/ iákobychmy go [Boga] wdzięcznie przyięli w nędzne przybytki łercá łwego *RejPos* 1, 3v, 352.

Szereg: »poznać a przyiác« (1): A thu łie iuż mozełz obaczył/ co tho ielt poznać Pana [...]: gdył łyłzyłz/ ił kto go pozna/ pozna á przijmie k łobie Bołtko wżyłtko w Troycy iedyne. *RejPos* 293.

a. O Bogu lub świętych wobec człowieka (zwykle duszy zmarłego) (60) : przyimi nas Márya dziewico nád dziewicámi/ vprołł nam wżyłthkim odpułtzenie grzechow *KrowObr* 162v, 155v, 164v; *RejPos* 153; Przyimi oblubieńcze [tj. Chrystusie] moy łługę twoię/ á otworz mi wrotá do wieczney rádołci twey *SkarŻyw* 70, 115, 209; Bo Kłiádz mowi *pax tecum*, gdy kogo bierzmuie: [...] Piotrowi go y inłzym przyiác rołkázuie *CzechEp* 363; Oycze w ręce twoie polecam duchá mego: rácz przyiác mnie/ tobie łię po łmierci łtáwiącego. *LatHar* 283, 54, 70; [TraktKom 325].

przyjąc do czego (4): Pána Bogá zá nie [zmarłych] profzą/ áby [...] do wiekuiſtego odpoczynienia onych przyjąc raczył. *ReszHoz* 123. Cf »przyjąc ducha«, »przyjąc ku sobie«.

przyjąc do czego [= *dokąd*] (18): Mamy przeto vdzielác rzeczy doczeſnych tym/ ktorzi nas do wiecznych domow przyjąc máiá. *ModrzBaz* 38; *SkarKaz* 634a. Cf »przyjąc do krolestwa«, »przyjąc do przybytkow«.

przyjąc k czemu (1): A mnie (przydzie czas) przymie [Bóg] k fwey bezbiedney chwale *RybGęſli* C3.

przyjąc na co (1): Przyimi Pánie ſługę twego [...] ná náznáczone iemu z łálki twoiey mieſce zbáwienia. *LatHar* 655.

przyjąc w co (2): O národzone dziećię/ wygládz z nas grzechy wſzytkie/ przez łálkę y dobroć twą/ przyimi nas w chwałę wieczną *ArtKanc* B4v. Cf »przyjąc ku sobie«.

przyjąc w co [= *dokąd*] (3): *WróbŻoſt* 64/5; *Kryftus*/ nie piérwéy w Króleſtwo ſwoie nas przyiál/ áliż Páwo [...] które ná nas przyrodzóné miał pan dijabél/ vmorzył *OrzQuin* P2v. Cf »przyjąc w krolestwo«.

W porównaniu (1): matko mylofyerdzya ty nas od nyeprzyaczyela ſtrzezy a wgodzyná ſzmyerczy przyimy yako myla matka *PatKaz* III 91.

Zwroty: »przyjąc ducha, duſzę (a. duſzyczkę)« [w tym: *do czego* (1)] = *suscipere spiritum Vulg* [szyk zmienny] (9:7): *BierRaj* 17v; *Leop Act* 7/58[59]; profzę cie moy Panie Iezu Kryſte/ przymi duſzyczkę moię/ iefli poydę ſtego ſwiátá *BielKron* 224v; *GórnDworz* Y7; A kámionowáli Szczepaná wołáyáczego á mowiácego/ Pánye Iezu przymi duchá moyego. *RejPos* 22v, 24; Ty teſ moy miły Pánie z niebá z wyfokoſci/ Przyym więc duchá moiego ziemiá niech ma koſci. *RejZwierc* 272v; *BiałKaz* G2; *SkarŻyw* 70; *ArtKanc* D13v; [Boże] przymi nákoniec czáfu ſwego grzeſzną duſzę moię/ do wiekuiſtey chwały. *LatHar* 237, 54, 300, 652, 658; *WujNT Act* 7/59.

»przyjąc do krolestwa, w krolestwo« [szyk zmienny] (6:1): przyimy yego [umierájácego] wkrolewítwo. thwego oczcza nyebyeſzkyego *PowUrb* *3; *OrzQuin* P2v *marg*; *BiałKaz* N; rácz nas przyiác po ſmierci/ do kroleſtwá ſwego. *ArtKanc* D13v, N8v, S8, T15.

»w łasce przyiác« (1): [Boże] rácz teſ moyá duſſá w yey ſcyála wiſſcyu wteyze łáſce przyiác *BierRaj* 17v.

»przyiác do (wiecznych) przybytkow« = *recipere in aeterna tabernacula Vulg* [szyk zmienny] (10): *RejPos* 193v [2 r.], 194 v [2 r.]; *SkarŻyw* 141; Rácž ie [wiernych] onych niebieſkich przybytkow twoich domieſcić/ do ktorycheſ przyiál zaráz po ſmierci piérwſzego męczenniká *LatHar* 100; Czyńcie ſobie przyiácioly [...] áby gdy wftániecie/ przyięli was do wiecznych przybytkow. *WujNT Luc* 16/9 [przekład tego ſamego tekſtu: *SkarŻyw*, *WysKaz*, *SkarKaz*], s. 262; *WysKaz* 13; *SkarKaz* 423b.

»przyiác k(u) ſobie, do ſiebie« [w tym: *do czego* (2), *w co* (1)] [szyk zmienny] (4:2): *RejPs* 102; On mie ſobyé będye wzywał oycem ſwoim beſpyecznie/ A ia go przyimę ku ſobie w zbáwienie ſwoie wiecznie. *LubPs* T5; Iuž teſy pánie moy przymi do ſiebie tę duſzę z rádoſciá *GórnDworz* Y7; *KochPs* 73; *ArtKanc* K2v; O Pánie Iezu Chryſte czáfu ſmierci moiey przymi do ſiebie duchá mego *LatHar* 54.

W przeni (2) :

Zwrot: »przyjąć w ręce« [szyk zmienny] (2): Gdy będziemy mieć pomrzeć/ [...] rącz Pánie nálze dufze/ w ręce łwoie przyjąć *ArtKanc* D13v; *LatHar* 31.

αα. O bogach pogańskich (2) :

przyjąć do czego (1): Iełli śmiercią zwąc mamy/ kiedy między bogi Iowisz kogo przypuści/ á z tego pádołu Przyimie do nieśmiertelnych Boháterow łtołu. *KlonŻal* A3v.

Zwrot: »duszę przyjąć« (1): [bogowie] Zbawcie mię tych fráfunkow: á tę moię dufzę/ Przyimicie [...]. Zylám dofyć ná łwiecie iák fortuná chciała/ Teraz zálie pod ziemią iuż będę buiała. *PudłDydo nlb* 2.

a. Powitać u wejścia; gratulari adventum Calag (31) : przyięła Marią troytza łwięta/ [...] ij z wielkim wefelim poładzili ią na łtoltzu krolewłkim *OpecŻyw* 185, 182v, 183 [3 r.], 183v [4 r.], 184, 185; potym oni y włzytki kráiny okoliczne przyięły go [*Holoferna*] z wieńcy z táncy y z bębny. *BibRadz Iudith* 3/9, *Tob* 11 arg; *WujNT Luc* 8/40.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym życzliwość (26): a ono ią [*Maryję*] niebo przyięłó [!] z wefelim/ archaniolowie z łpiéwanim *OpecŻyw* 186, 154v; *BielKron* 413, 413v; A gdyż iuż Euftáchius bliłko miałta był/ [...] Cefarz wyiáchał przeciw iemu á przyięł go z wielką rádością. *HistRzym* 130v; *RejPos* 61v; *SkarŻyw* 412; *ArtKanc* E14v. Cf *Zwroty*.

Zwroty: »łaskawie przyjąć« (2): Przyłfli anieli w wielkołci ku panu Iezufu/ a padwłfy/ dali iemu czełtz ij chwále [...]/ A pán Iezus łaskawie ij pokornie przyięł ie [*anioły*] *OpecŻyw* 38, 85.

»przyjąć z poczes(t)nością (a. ze czcią, a. z pocziwością), poćciwie« = *honorifice recipere HistAl* [szyk zmienny] (5:1): Perłowie widząc go [*Aleksandra*] otworzyli mu brony mieyskie y poćciwie go przyięli. *HistAl* F8v; *BielKron* 408v; Widząc tedy dworzánie ofobę Cefárlką [...] przyięli go zpoczéłnością *HistRzym* 41v, 38v, 46; Dźis cię [*Jezusa*] ze czcią przyięli/ á w Piątek cię vkrzyżowáli *ArtKanc* E5v.

»przyjąć wdzięcznie« (1): Przyzwolił Władziłław [*być królem Czechów*]/ przyiechał do nich poćciwie/ ktorego przyięli wdzięcznie *BielKron* 327v.

Szereg: »przywitać i (albo, et) przyjąć« [szyk 2:1] (3): Mariá łaskawie Iudáłła gdy przyłfedł przyięła albo przywitala. *OpecŻyw* 85; *BielKron* 413; *Calag* 160b.

b. Pozwolić zostać członkiem zgromadzenia, zespołu; ascribere Mącz (27) : iełliby then czeladnik łłkodę [...] iemu [*panu*] nagrodził, y pothem odprołił, takowego może za się Cech prziiącz *ListRzeż w.* 37, 25; zakon nálz dawno tákiego nieprzyięł/ z ktorego by fię wiecey pożytku czći Boskiey [...] łpodziewác miał. *SkarŻyw* 461, 411 [2 r.].

przyjąć do czego (6): Ale iż Rzymiánie dáli znác Hetmánom [...] o iego [*Tarkwiniusza*] wypędzeniu [...]/ przeto go do woylká nie przyięli *BielKron* 104v; obiecuie go [*wiernego*] miłóściwie Pan przyięć do tey łwiętey łpołeczności łwoiey *RejPos* 61v. Cf »przyjąć do klasztoru«.

przyjąć w co (5): IVżci powiem bráciłzku ná tym nie łtráciimy/ Chociaż go [*Łukasza Kołścieleckiego*] ták bez Sakry w ten orłzak prziiemy *PaprPan* L4v; ktorego [*Ariusza*] [...] iáko [...] Heretyká przyięć w wczéłnictwo kołcielne Athánázyufz niechciał *SkarŻyw* 389, 389; á niktorych też [*kniaziów*] w wiaré łwoię przyięwłszy [*książę Daniłó*] przychylnych łobie ziednał *StryjKron* 330. Cf »w prawo przyięć«.

przyjąć za kogo (1): Ascribere in numerum scholasticorum, Przyięć zá zaká. *Mącz* 374c.

Z określeniem przysłówkowym wyrażającym aprobatę (1): Bráčia szpitalni przyięli tę owieczkę [tj. nawróconego ewangelika] z chęcią ReszList 174.

Zwroty: »ku braterstwu przyjąć« (1): które [szlachtę litewską] łamá Królestwá Polfkiego Szláchtá [...] ku bráterstwu y łpowinowáceniu przyięli [ad fraternitatis ... consortia receperunt JanStat 748]. SarnStat 990.

»przyjąć do klasztoru, do zakonu, w zakon« [szyk zmienny] (3:1:1): wielebny Oycze dość fię iufz Márynus vkará/ prosiem cię przyimi go názad do kłafztoru SkarŻyw 184; S. Antoni prosił ich [franciszkanów]/ áby go do zakonu łwego przyięli SkarŻyw 542, 211, 332, 570.

»w prawo [jakie] przyjąć« (1): Civitate donare, W práwo mieyfckie kogo przyjąć. Mqcz 55a.

Przen [w co] (1) : A kiedy iufz czás przydzie mego záwołánia/ Dafz mi [Boże] kwit poćiwego ná włzem záchowánia. Aby mię w cech przyięto RejZwierc 271v.

a. Przyłączyć do państwa (6) : [Polacy] przez przyięćie świętęy wiáry prawdziwéy nas [Litwę] przyięli SarnStat 993.

przyjąć do czego (2): [księstwa litewskie] do praw/ przywileiów/ wolności/ łwobód/ y nádánia iego [Królestwa Polskiego] przyięliłmy SarnStat 1211. Cf »w jedność przyjąć«.

Zwroty: »[do czego] w jedność przyjąć« (1): iáko to teraz iest o łfflanty quęstia v nas/ mamyli ie do Korony w iedność przyiąć [...] czyli nie OrzRozm S4v.

»łaskawie przyjąć« (2): áby Naiáfnieyfzy Pan Kázimierz Król Polfki/ przerzeczoné Miefzczány [...] łáfkáwie przyiął SarnStat 1102, 1080.

»pod posłuszeństwo przyjąć« (1): ktory [książę pruski] w iechał do Rygi láthá 1547. Miefzczány pod posłufzeńłthwo przyiął. BielKron 437v.

B. Pozwolić wnieść, wprowadzić rzecz lub ideologię; suscipere Vulg (9) : Leop Act 7/43; Papież Iulius połał do Polfki łubileufz áłbo odpufy/ y łkrzynię żelazną ná pieniądze [...]. Náfzy nie chćieli ich przyiąć BielKron 408; WujNT Act 7/43.

przyjąć do czego [= dokąd] (2): A gdyście wy one Czelkie kácerłtwá [...] do Polfki łwowlonie przyięli/ włzytki ty Prywileie [...] mácie ná fye w they Exekucyey gotowe. OrzRozm G, Ov.

Zwroty: »z czcią przyjąć« (1): dáleko przed Rzym wychodząc z wielką czćią w dom łwoy ciáło [św. Bonifacjusza] [...] przyięłá [św. Aglais]. SkarŻyw 441.

»w dom przyjąć« (1): SkarŻyw 441 cf »z czcią przyjąć«.

»przyjąć w pośrzodek siebie« (1): Ale iżeś niełzczelna corko Bábilonłka [tj. Polsko] puściłá [...] nity tego włzykowánia łwe⁸⁰/ przyiáwłzy w pośrzodek siebie zámielzánie religiey PowodPr 5.

»ku sobie przyjąć« (1): Dobrzeć fię Hipoćrifis [!] w Polfzcze zámmożyłá/ Te to zdrádné práktyki ku łobie przyięłá. MycPrz I B3.

W przen (1) :

Zwrot: »przyjąć gościa« (1): [papież] połał kości świętego Floryáná męczeńniká do Polfki [...]. przyiął tákiego gościá Kázimierz/ łam piełzo idąc zá onym drogim łkárbem. SkarŻyw 403.

II. Bez nadrzędneho elementu aprobaty (choć może on występować drugorzędnie) (694) :

1. Potraktować, uznać za kogoś, coś, jakie(go)ś; accipere PolAnt, Modrz, Calag, Vulg; recipere Mqcz, Calag; suscipere Vulg; interpretari Calag [w tym: kogo, co (63), za kogo, za co, za jakie (57)] (70) : BierEz

Dv; *MurzHist* A3v; Głos twoy zá głos Kryšťufá/ ktory wtoby przełożon yeft y mowi/ przyymę. *KromRozm I* 13; *KromRozm II* t3v; kthore dobrowolne ziąwienie [przyczyny pozwu] pozwány może iefli chce zarázem zá główną zálobę przyiąć *GroicPorz* f2v, v2; *Leop Esth* 9/21; *UstPraw* B4v; y owfzem godzi fie przyiąć tho co powie [godny zaufania człowiek] zá iedno świádectwo *GórnDworz* D7v; *WujJud* 31v; *CzechRozm* 66v, 107v; poyrzy tylko w niebo/ Prziym zá Bogá y wodzá tylko pána z niego [tj. z nieba]. *PapPrPan* Ff4v; A iáko to názbyt pędkiemu wwierzeniu przyczytáią/ wízytko co vsłýzýsz zarázem zá pewne przyiąć *ModrzBaz* 21; Zu dem beften wenden. W dobry obyczay przijąc. Interpretari in partem bonam. *Calag* 587b, 588a; *KochPs* 120; *CzechEp* 209, 350; *NiemObr* 75; *ArtKanc* M18v; *ActReg* 128; Antychrift przyidzie nie w imię Chrišťufowe/ ále w imię fwoie: ktorego Zydzi zá Mefyalfá przyimá. *WujNT* 324, 517, Xxxxxxv; *PowodPr* 11, 12; Nie iżby miał mu mowić: vderz mię w drugá ftronę [gdy ktoś uderzy w jeden policzek]: ále ták to ma przyiąć/ iż fie mścić tego niechce *SkarKaz* 311b, 382a, 514a; *SkarKazSej* 695a.

przyjąć jako kogo (2): nie mnimay mię kto bez rozumu być/ á iesli nie/ tedy iako bezrozumnego przyimiećie mię *BudNT* 2.Cor 11/16; *WujNT* 2.Cor 11/16.

Zwrot: »za wdzięczne, wdzięcznie przyjąć« [w tym: od kogo (2)] [szyk zmienny] (3:1): *BielŻyw* 50; Erit humanitatis vestrae nostram tenuitatem boni consulere, [...] walfá miłość będziecie raczili zá wdzięczne przyiąć nálfę chudobę. *Mącz* 428c; *CzechRozm* **7; Słýchamy [...] co Finees káplán wczýnił/ y iáko to wdzięcznie Pan Bog od niego przyiął *WerKaz* 296.

Szereg: »znać [= uznać] i przyjąć« (1): ktorymi [wywodami] Iezufá Páná odrzucáli [Żydzi]/ Niechcąc go znác y przyiąć zá Mefyalfá *CzechRozm* 68v.

a. *Uznać za kogoś bliskiego: członka rodziny, herbu itp.* (32) : *HistAl* A3v; Iozefie fynu Dawidow/ nie boy fie przyiąć Máryey zá małżonkę twą *BibRadz Matth* 1/20; *BielKron* 92v, 380v; Militem rivalem ego recipiendum censeo, Mnie fie widzi/ abyście tego to rycerza zá towárzifza miłości wálzey przyjęli *Mącz* 36a, 55a, 412c; *GrzegŚm* 64; *CzechRozm* 119; Burger Recht geben. Dác komu mieyfckie práwo: Et, Zá fásiádá w miesćie przijąc. Donare civitate. *Calag* 107b; *CzechEp* 29; *ActReg* 10 [3 r.]; *SarnStat* 75; prošim [Jezusa] áby nas przyiął zá niewolniki y poddáne fwoie. *SkarKaz* 519b.

Zwroty: »przyjąć sobie« [w tym: kim (1)] [szyk zmienny] (4): y tą panną ofyeroual [*Duch Św.*] wboftwye fwym fynu bozemu, aby yá przyał foby matką *PatKaz II* 48; *BielKron* 28; *RejZwierc* 272v; *CzechRozm* 36.

»przyjąć za swego« (4): ktora [służebnica Abrahama] potym miálá fyná Izmáelá/ ktorego oná fláchetna Sará przyięła zá fwego włáfnego. *RejPos* 42; Kiedy przydzie iuz on czás záwołánia twego/ Ráczyfz mię [Boże] fobie przyiąć zá włáfnego fwego. *RejZwierc* 272v; *GrabowSet* B, Cv.

»przyjąć za syna (a. synaczka)« [też o Bogu i Maryi wobec ludzi] [w tym: ku czemu (2)] [szyk zmienny] (10): *PatKaz III* 91v; *LibLeg* 6/55; *MurzNT* A4; [papież Sykstus] przyiął zá fyny fwoie dwu Lewitu/ Wáwrzyńcá y Wincentego. *BielKron* 153, 28; *RejPos* 61v; *RejZwierc* 178v; *CzechRozm* 36; Y [Jezus] záfłuzýł to nam/ áby nas Oćiec niebieski zá fyny fwe ku wiecznemu dziedźictwu przyiął. *WerGość* 208; *SkarKazSej* 681b.

»przyjąć wdzięcznie« (1): A gdy fie do niey [*Kirke*] był Vlixes przybłákał/ przyięła go zá miłofniká wdzyęcznie. *BielKron* 25v.

2. *Odebrać, pobrać coś od kogoś (w działaniach o charakterze prawnym, handlowym itp.); suscipere Vulg, JanStat; accipere Calep; acceptare, assumere, percipere JanStat [w tym: co (45)] (46) : ZapWar 1537 nr 2494; KOń álbo inne źwierzę w fanćie dáne iełli by zdechło/ tedy ten ktho ie przyjął niebędzie go winien płácić GroicPorz rv; Leop Num 7/6; Ktoryby vrząd przyjął zapis/ coby należał miełczáninowi ná imienie zyemłkie: táki zapis iełt niczemny UstPraw F4, F3v, I4v; RejFig Aa6; Mqcz 91d; RejZwierc 59; ZapKościer 1580/9, 1583/39v, 1588/82v; Calep 903b; Dług nie zápińány, máiętnością płácąc ma łtróná przyjąć. SarnStat 694, 374, 433, 440, 775, 1254; [Badacz przodkiem a povodem they tho sprawy Mayacz przyśłoby szyna stharśłego Nyebołczykowego [...] Przyaly za dołfycz vczynyeny od the⁸⁰ Iamrozego Hibranka ZapWpolKob 1548 1/31v].*

przyjąć od kogo (16): ZapWar 1527 nr 2385; BielŻyw 60; GroicPorz rv; Potym [Aaron] od włzytkich przyjął dwu Kozłu zá grzech BielKron 38v, 124v, 207; HistRzym 26v; RejPos 47; iełliby kto [...] okazał to iálnémi documenty/ źełmy tákową wieś/ [...] od niego przyjęli [...]: tedy SarnStat 90, 634. Cf Zwroty.

[*przyjąć ku czemu: Zrołkazanya yego m. yełthełmi tho vczynyli yzełmi tho łukno na rathułch. ku zachowanju prziali. ZapWpolActCon 1537 9/91.*

przyjąć za co: Przyjęłiśmy za owoc z ogrodu dziecięcego na glinkach roku 1555 – fl. 10 InwMieszcz 1559 nr 90.]

W przeciwstawieniach: »wroćić (4), oddać, puścić ... przyjąć« (6): Włerzyćiel Fant winien dlužnikowi táki wroćić iáko od niego przyjął GroicPorz rv; kiedy ktho dźiedzictwo zmarłego Przyiaćielá przyjęte/ záś dla długow wielkich/ ták łpełná iáko przyjął pułćić chce GroicPorz p3, oo; A iełliby [żupnik] po oddaniu Zup łwého vrzędu ták wiele/ iáko przyjął/ nie oddał/ tedy [...] SarnStat 375, 375 [2 r.].

Zwroty: »przysięę [od kogo] przyjąć« [szyk zmienny] (5): Podług kthorey przyśzyągy kałdy Rothmyłtrż od swych dzyełsząthnycow ma przyśzyągą przyyącz MetrKor 38/287; LibLeg 11/181; Amurat chcąc łnim [królem Władysławem] w dobrej przyiáźni miełzkác/ [...] wźiął przymierze/ y przyięgi od łiebie przyięli twarde BielKron 304, 124v, 391.

»do łiebie, k(u) łobie przyjąć« [w tym: od kogo (2)] [szyk zmienny] (5:2): iżem ich [majętności] áni od tego.N. áni od żadnego innego [...] ku łobie nieprzyjął GroicPorz aa2, aav, aa2; Ia łlachetni Adrian Zęłtkowłki [...] zyelźnawam yłzyem przyjął do łzyebye wyny Pánłky 50 m ZapKościer 1584/48v, 1580/5, 1585/56, 1596/85v; [ZapWpolActCon 1538 9/111v].

[*»za wdzięczne przyjąć«: gdzie czy dwa bracia [...] themv trzyecziemv brathv [...] czynyely [...] łplaczanye yego czełzczy [...] Gdzie vyencz on thełz za wdzyeczne przyal the zapłatha ZapWpolKob 1547 1/23.]*

[*Szereg: »kupić i przyjąć«: any zaden pandonyego nycz nyema, yedno pan łucałz Golthowłki Bo vnyego łzoby kupyl y przyjął mlyn wanglynach ZapWpolKość 1543 8/573.]*

3. *Podjąć decyzję co do własnego działania; recipere Mqcz, PolAnt, Vulg, JanStat; suscipere Miech, Mqcz, PolAnt; acceptare Miech; capere, capessere, offerre Mqcz; assumere JanStat [w tym: kogo, co (210)] (215) :*

a. Podjąć się, postanowić, zobowiązać się (czasem: za kogoś); intercedere, promittere, subire *Mącz* (29) : kto to [bezżeństwo] może przyjąć/ przyjm: yákoby rzekł/ á kto nyemoże/ day łoby pokoy. *KromRozm II* x4v; pánie oycze/ pythác mnie było pirwey o tho/ iefliś miał w nądzieię moię [tj. ufając we mnie] *duellum* przyjąć/ bo ia/ to wiedz pewnie/ bić łie nie będę. *GórnDworz* O6v, O7; *WujNT* 2.Cor 8/4.

cum inf (4): *ListRzeż* w. 55; *Subire* grave iudicium, Cięską rzecz ná łię przyjąć łędzić. *Mącz* [176]c; [*Mordechaj napisał*] Aby miedzy łobą wczynili poštánowienie obchodzić dzień czternałty mieliącá Adará [...]. Y przyięli to obchodzić Iudowie *BudBib Esth* 9/23; *SarnStat* 1067; [*ZapWpolKość* 1550 9/265].

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): *BudBib Esth* 9/27 cf »postanowić a przyjąć«.

Zwroty: »powinność przyjąć« (1): Bronic od nieprzyiaćielá łzláchtá powinná byłá. [...] Królowie połzledni potym tę powinność ná łię przyięli. *SarnStat* 130.

»przyjąć na się« = *in se recipere* *Mącz*; *recipere super se* *PolAnt* [szyk zmienny] (22): raczyłes [...] przyjąc na łię dziwną pracą ktoryes álz łmierciá łwą dokonczić racził *RejPs* 213; *DiarDop* 111; *Capessere* curas imperii, Prziyác ná łie łtáránie o połpolite dobro *Mącz* 35c; *Promittere* vadimonium, Priyác [!] ná łie zákład ku łtáwieniu łie ná pewny rok do práwá. *Mącz* 476a, 14a, 36a, b, c, 44b (10); *GórnDworz* E5v; poniewáz Páłterzom [...] ták wiele czáłu niesłtawá/ áby ono łtáránie ofobliwe około dźiatek Wiáry wczenia przyjąc ná łie mogli. *KuczbKat* 130; *BudBib* bv, *Esth* 9/27; *BudNT przedm* b5, b5v; *ZapKościer* 1580/13v; *SarnStat* 130, 1067; [dalem nathá wakupnołcz ydefł [*lege*: id est] przyąłem náłłzyá dwye Grzywnye czynłchv *ZapWpolActAdv* 1538 200/76; *ZapWpolKość* 1547 9/41, 1550 9/265]. Cf »ślub na się przyjąć«.

»ślub na się przyjąć« = *ślubować* (1): *Nuncupare* vota, Sliubić/ śliub ná łię przyjąc. *Mącz* 254d.

Szeregi: »postanowić a przyjąć« (1): Y poštánowili Iudowie á przyięli [*statuerunt, et receperunt*] ná łię [...] / áby tego żaden nie omiełzkawał/ aby te dwa dni łwięcił *BudBib Esth* 9/27.

»przrzec, (i) przyjąć« (2): *Promittere et in se recipere*, Przrzec y ná łię przyjąc. *Mącz* 226d, 227a.

b. Podjąć odpowiedzialność za cudze winy (15) :

Zwroty: »przyjąć na się« = *in se recipere a. traicere* *Mącz* [szyk zmienny] (14): *PatKaz III* 130v; *RejKup* o2v, Q; A ná konyec z nyewymowney miłofci przeciw nám [*Jezus*] nyedostátki náłłfe/ [...] włlyłtkye ná łyę przyyął *KromRozm III* M4v; Rękoymia mułi włzytki brzemioná dlužnikowe ná łyę przyjąc. *GroicPorz* r4; *KrowObr* 208v; *Crimen in se recipere*, Winę cziyę ná łie przyjąc. *Mącz* 36c, 37c, 264b; *RejPos* 21, 33, 106 *marg*; *ArtKanc* D8, P4.

»przyjąć złóści, grzechy« [szyk zmienny] (5:3): iłż on baranek będatz niewinny/ z wielką miłofciá przyyął náłłfe grzechy *OpecŻyw* 122v; *PatKaz III* 130v; *RejKup* o2v, Q; *KrowObr* 208v; *RejPos* 106 *marg*; iłż on raczył zelłác Syná łwego/ ktory z łwey wielkiey dobrotliwóści/ przyyął ná łię włzyłtki náłłze złóści. *ArtKanc* P4, D8.

c. Wybrać dla siebie jakiś stan, sposób postępowania (24) : *RejPs* 138, 142; Papięż [...] łpułcił Papięłstwo á żywot pułtelniczy chciáł przyjąc *BielKron* 185, 458; *RejAp* 144; Bo ácz Pan Bog áni dźiewictwá/ áni vbołtwa nigdy nierołkazał/ á włzákze ich niemáło naydźiemy/ ktorzy bez rołkazánia

oboje przyięli. *WujJud* 77; *CzechRozm* 121; *SkarŻyw* 478, 542; Które domy Litewkié Herby Polłkie przyięły. *SarnStat* 990 marg.

cum inf (1): Iáko Pellikan óciec dawłzy ferce z siebie/ Odfzedł cię tu/ łam przyiął być z przodkami w Niebie. *KołakCath* C2.

W przeciwstawieniach: »opuścić, wzgardzić ... przyjąć« (2): Opuściliłmy powiedácie włzytłko á przyięliłmy dobrowolne vbołthwo? *KrowObr* 141; iż [*Diana*] wzgardziłá byłá małżeńłkim łtanem á dzyewiczny łtan przyięłá *BielKron* 23.

Zwroty: »regułę przyjąć« [*szyk zmienny*] (3): ktorá Regułę [*cystersów*] Biernath Káłtálińłki narodu zacnego przyiął *KrowObr* 134v, 145; bo bel [*książę Kazimierz*] [...] łpolłki do Klunaku załlan/ kendi bel regule przijał y Kaplanem zołtal *PaprUp* B2.

»przyjąć na się« (1): gdyż napirwey łam Pán á Zbáwiciel náłz przyiął ná łię tákowá łłuzbę/ y słtał łie połłem y łługá kołciolá żydowłłkiego? *RejPosRozpr* cv.

»słuzbę przyjąć« [*szyk zmienny*] (3): Item aby kałdy Kthofzbykolwyek sluzbá przyyał, szám ołzobá szwoyá [...] sluzyl *MetrKor* 38/286; [*Polacy*] odpráwiłzy Race [= *najemną jazdę złożoną z Serbów*]/ ktorzy łzkody łwoim czynili/ łámi zołnierłká łłuzbę przyięli *BielSpr* 70; *RejPosRozpr* cv.

»stan przyjąć« [*szyk zmienny*] (4): Lepyey przyiąć małżeńłki łtan łwięty/ Niłzi łłakáć w záwárciu s ciełęty [*tj. zostać mniszką*] *BielKom* G4; *BielKron* 23; *KarnNap* F2, F4v.

»przyjąć urząd« = *condicionem capere* *Mącz* [*szyk zmienny*] (2): Ale iż żadny inłzy wozá Słonecznego nie mołł ták miłłternie obráćć iáko on [*Apollo*]/ przeto obywałęte niebiełcy byli ná tym/ áby záłię Apollo łwoy vrząd przyiął [*tj. został znowu bogiem*]. *BielKron* 22v; *Mącz* 34d.

d. *Zostać wyznawcą określonej religii* (114) : *MiechGlab* **5v, 29; *BibRadz* II 141a marg; *BielKron* 269v, 457; ále łny wdzyęcznemi łwemi dopuścił się nam łtác y názywáć ktorzychmy kolwiek przyięli łwięte imię iego [*tj. imię chrześcijanina*]. *RejPos* 350; iedni káplány y náuczýćiele y obrządki łácińłłkie/ drudzy Greckie przyięli. *SkarJedn* 226; *WujNT* 681.

przyjąć od kogo (5): *Cf Zwroty*.

W przeciwstawieniach: »porzucić (a. odrzucić) (3), odstąpić, wzgardzić ... przyjąć« (5): *BielKron* 91v; *OrzQuin* C4; *SkarJedn* d7v; [*Jagiello*] Przywiódlł Litwę do tego/ że łprołność pogáńłká Porzuciłwłzy/ przyięli wiáre krześciianłká. *KochFrag* 42; Ktorá [*wiarą chrześcijańską*] wzgárdzili Żydzi/ á Pogáni przyięli *WujNT Rom* 10 arg.

Zwroty: »ewangeliją przyjąć« [*szyk zmienny*] (4): *KrowObr* 223; Iełłiże Krółęłtwo Polłłkie z Królem łwym Ewányeliéy iełłzce nieprzyięłó/ tedy Bogá nie zna *OrzQuin* N4, N4v; iż mnie [*tj. św. Piotra*] Bog ná to obrał zdawná/ áby przez vłłtá moie pogánie przyięli Ewánieliá y wierzyli. *SkarJedn* 95.

»przyjąć ewangeliją [= *wyznanie luterskie*]« [*szyk zmienny*] (9): *KromRozm I* A3v; á nietylko w Bernie ále y w drugich miáłłteczkách to vczynili opuściłwłzy młzá obrázy wyrzuciłwłzy [...] Ewángeliá przyięli *BielKron* 205; Bracia ziednoczeni ktorzy przyięli Ewángeliá/ ziecháli łie do Brunłzwiku *BielKron* 216v, 205v marg, 209v, 213v, 217, 226v; *OrzQuin* N3v.

»przyjąć słowo (Boże a. Pańskie)« [*w tym: od kogo* (1)] = *recipere verbum (Dei)* *Vulg* [*szyk zmienny*] (10): GALátowie łá Grekowie. Ci łłowo prawdy napierwey od Apołłtholá przyięli *Leop* PP4, ZZ3v; *BibRadz* 1. *Thess* 2 arg; wnet bálłwochwałłtwo krol odrzucił/ á łłowo Boże przyiął z zakonem *BielKron*

91v; bo Fráncia rychło po czáliech Apoštołow fłowo Boże przyięła. *BielKron* 280v, 200v; *BiałKat* 263v; *WujJud* 159v; Y Vłtyfzeli Apoštołowie [...] / że y Pogáni przyięli fłowo Boże. *WujNT Act* 11/1, *Act* 8/14.

»wiarę przyjąć« [w tym: od kogo (2)] = *fidem acceptare a. suscipere Miech; cultum Dei suscipere Mqcz* [szyk zmienny] (74): tuż przyiechali poślowie Saraczenow radząc Tatarąm aby oni radczy przyięli wiarę Machomethowę *MiechGlab* 19, 18, [88]; Polaczy wiarę krześcijańską przijęli lata Bożego narodzenia 965. *KłosAlg* D3v; *KromRozm II* i2; *KrowObr* 102; *OrzRozm* D2v marg; Pośel Papięski fkarzył tego czálu ná fługi Kofcielne/ [...] iż Luterową przyięli wiarę *BielKron* 199v; Czálu Cefárzá Márká Antoniná Werá Angli wiarę Krześciáńfką przyięli *BielKron* 277v; ále poślowie Konftánthynopolfcy namowili go [*kniazia Włodzimierza*] iż Grecką wiarę przyięł *BielKron* 344, 205, 208v [2 r.], 239v [2 r.], 245v [2 r.], 246 (28); *Cultum Dei suscipere et puram religionem, Práwá wiarę/ y práwá służbę bożą prziyác* [!]. *Mqcz* 351b, 327b; *OrzQuin* C4; *RejPos* 169v; *WujJud* a7; *RejPosWstaw* [110³]v, [143³]v; Iáko Słowieńfkie narody/ miedzy ktoremi fą Polacy y Rus/ wiarę świętą Chrześciáńfką przyięli *SkarJedn* 223, A*, 28, 228 [2 r.], D3v, d7v; *SkarŻyw* 120, 535, 576; Roku 859 Bułgarowie wiarę Rzymfką przyięli Chrytułowę. *StryjKron* 100 marg, 135 [2 r.], 150 [3 r.], 375, 767; *CzechEp* 13; *ReszPrz* 29 [2 r.]; *KochFrag* 42; *LatHar* 304; *KolakCath* B; *WujNT* 108, 498, 514, 518, *Rom* 10 arg; Skoro Konftántyn wiarę ś. Chrytułowę przyięł/ tak kápláńfki rozfádek wczcił *SkarKazSej* 678b, 700b.

»zakon przyjąć« [w tym: od kogo (2)] [szyk zmienny] (13): *BielKron* 96v; Proselytus, Obcy/ ktorí priyął [!] náfzę wiarę y zakón/ Włtępień w náfzę wiarę Vczęfnik náfzey wiári y zakonu. *Mqcz* 327b; z którego Krztu [...] vrodziło fye téż y Króleřtvo náfze Polfkie przed fześciá fet lat/ y przyięło Zákón prawdziwy Boży *OrzQuin* N; *RejPos* 158 [2 r.], 169v; *SkarŻyw* 16; *StryjKron* 135 [3 r.], 375; Wyrzucáł niekiedy ná oczy Pan Kryftus/ [...] Zydóm/ iż zakon Boży przyięli od Moyzelzá *PowodPr* 27, 27.

Szereg: »przyjąć a uwierzyć« (1): A ktorzy go [nowy zakon] przyięli á vwierzyli weń/ iuz byli prážni onego pirwřzego zakonu ftráchow. *RejPos* 169v.

e. *Zawrzeć lub wejść w prawne porozumienie dwustronne; coire, depacisci Mqcz* (33): *LibLeg* 11/64v; Co fie tycze Szwancárow áby towárzyřtvo przyięli z Luteryany/ ná tho Sálfkie Kfiáżę powiedziáło przez pořły *BielKron* 210, 253; *RejPos* 274v; *SkarŻyw* 300; Bo Syn Boży z kořciólem řwoim przyięł táki zwiázek/ iż [...] iefł z nim ciálem z iednego ciáła/ y kořciá z kořci iego. *PowodPr* 16.

przyjąc na co (2): *Depacisci partem suam cum aliquo, Prziyác kogo ná połowicę częřci zisku řwego. Mqcz* 272b. Cf »k sobie przyjąc«.

W połączeniu szeregowym (1): té rzeczy które zá niepokoymi y řpory były zburzoné [...] ku piérwřzemu řtanu chcąc przywieźdź řpokoynému/ [...] wybrálfimy/ wzięli/ przyięli/ wybieramy/ bierzemy/ wfczynamy przez ninieyfzy řiřł ná kořdy czás y ná wieki *SarnStat* 1087.

Zwroty: »przyjąc bractwo (a. braterřtvo, a. zjednoczenie braterskie) ([z kim])« [szyk zmienny] (4): fłáł [*król angielski*] do Luterianow do Smákaldyey/ chcęcy řnimi ziednoczenie bráterřkie przyięć *BielKron* 215v; Bázyli tho iefł Wářil Křiádz Mořkiewfki [...] więcey dla potrzeb przyięł bráterřřtvo [z *Tatarami*] [...] niř mocą *BielKron* 439v, 266v; *SkarŻyw* 460.

W przeciwstawieniu: »utracić ... przyjąć« (1): Mutare civitate, Mieyskie práwo vtrácić á w ynlzym mieyscie práwo przyjąć. *Mącz* 239a.

Zwroty: »błogosławieństwo przyjąć« (1): iam z wielkim płáčzem błogofławieńtwo twoie przyjęła *SkarŻyw* 31.

»przyjąć [od kogo] pokłon« [szyk zmienny] (7): *WujNT* 888; Iákoś przyjął pokłon od trzech krolow/ ktorzy cię w dziećinney poftáwie [...] poználi *SkarKaz* 160b, 160b [5 r.].

»przyjąć na się« [szyk zmienny] (5): czyalo [...] panny maryey zyadama wzyáthe makul adamouego grzechu na fyą nyeprzyyało *PatKaz I* 11, 6; *RejPos* 15v; y wziął [*Jezus*] Piotrá/ y Iákubá/ y Iáná/ z łobą: y przyjął ná fię lękánie y tefkność. y rzekł do nich: [...] *LatHar* 707, 692.

W przen (6) : *BielŻyw* 142; Pothym s. Kilian z Rzymá poftan Niemce náwracác/ v Wirztzburku koronę przyjął męczeńską od pogáńftwá. *BielKron* 282; *RejPos* 15v; Też przyłbice zbáwienia przyimićie/ y miecz duchowny/ to iest/ łowo Boże. *BudNT Eph* 6/17; *KochFrag* 53.

Zwrot: »przyjąć w serce« (1): Pierśi ku ftrzále żártkiéy obnáżoné Wolę ia widać/ niź poftrzały oné Slepégo fynká przyjąć w ferce łodkié *GosłCast* 40.

Przen [od kogo] (1) : Niechay od ciebie [*Boże*] gory przyimá pokoy dla ludu/ á fprawiedliwość págorki. *LatHar* 398.

a. *Przystąpić do sakramentu, przyjąć sakrament (też o podobnie traktowanym obrzezaniu)* (110) : *PatKaz III* 139v; Rzekł iemu pan: Pożegnányś ty Eufáchi/ żeś przyjął wodę [*tj. chrzest*] y dar łáfkí mey *HistRzym* 128; iákim on być ma/ ktory Swięcenie [*kapłańskie*] przyjąć chce. *KuczKat* 240; *LatHar* 211; *WujNT* 35, 429.

przyjąć od kogo (2): Iestem pomázány kápłan/ przyjąłem pomázánie y poświęcenie od Biskupá. *ReszPrz* 46. Cf »przyjąć na się«.

Zwroty: »krzest przyjąć« [szyk zmienny] (23): *PatKaz III* 136; *OrzList* b; Papież Mikołay pirwzy pił do nich [*do Bułgarów*] obyczáiem przyiacielłkim áby krzeft fwięty przyięli *BielKron* 170v; iz miał [*Jagiello*] fwięty krzeft przyjąć z brácią y z poddánymi *BielKron* 390v, 170v, 182, 230v, 282, 351, 361v; *HistRzym* [39v]; *BiałKat* 253v; [*matka Polska mówi:*] Nábyłám inłzych fynow Kryftufowey wiáry/ Co Krzeft fwięty przyięli/ zrzuciłwzy błąd Itáry. *BielSat* G4v; *KuczKat* 135; *WujJud* 98v, 257; *SkarŻyw* 3, 86, 151, 493; Ták gdy włzyfcy Bułgárowie iednoftáynie przyięli Chrzeft fwięty/ włfyłzeli iłz [...] *StryjKron* 100, 100, 612.

»przyjąć obrzezanie (a. sakrament obrzezania)« [szyk zmienny] (6): *SarnUzn* F4; Potym według zakonu przyjął [*Jezus*] obrzezánie *LatHar* 517; iz Abram pierwey był fprawiedliwy/ á potym przyjął ten Sákráment obrzezánia/ iákoby známie y pieczęć fwe^{go} v fprawiedliwienia. *WujNT* 537, 517 [2 r.], 534.

»przyjąć na się« [*w tym: od kogo* (1)] [szyk zmienny] (4): *OrzList* b; izę [*Syn Boży*] ciáło ná fię wziął y znak przymierza/ obrzezánie ná fię przyjął *SarnUzn* F4; Częgo y łam Pan nam potwirdzić raczył/ [...] iz ten znak wody przyjąć ná fie raczył od Ianá fwiętego. *RejPos* 153v, 153v.

»świętość, sakrament przyjąć« [szyk zmienny] (6:1): yłch błogofłauyona marya wfwym zyuoczye wfzytky fzywątolfczy przyála kofzczyelne pod czałem uftauoyone *PatKaz III* 135, 133, 135v, 137v, 139; W iedny chorobie/ raz tę świętość [*namaszczenie olejem*] przyjąć. á kiedy częfto kto w chorobę

nową wpada/ wolno ią powtorzyć. *LatHar* 649; tacy kiedy mogą/ fą powinni przyiąć Sákrament od Chriřtá Pána vřtáwiony *WujNT* 441.

α. O komunii św. (tu dodatkowy element znac. II.7.) (65) : *PatKaz II* 37v; nierořkazał ci pan Chriřtus krwie y ciała řwego [...] iedno na mřzy pořwiącząc [...] / Ale na wfelkim vřzciwym mieřczw/ gdzie kto pořada przyiąć/ moře być pořwięczono řłowem bořym/ y rozdawano *SeklWyzn* c2v; *SeklKat* Y; *RejKup* m8; *MurzHist* P4; Abyřmy wtych offiářách przyięli y offiářowali Pána nářzego Iezu Kryřtá Syná Bořego. *KrowObr* 177v; ále ćiáło duchowne duřą przyymuię/ á nie gębą. A to co zář iefřh w gębie twoiey? Rzczefřz/ iř znak chlebowy onego chlebá/ ktorym przyiął duřą řwą. *OrzList* b2v; *BielKron* 224v; *WujJud* 259 [2 r.]; wnocy záwołáá vřzycielki řwey Romulá/ y prořlá áby iey dáá řtráwne (to iefř Sákráment przenařwięřzy) y przyięá. *Skarřyw* 589, 36 [2 r.]; Oycze lutořci/ day/ bym Syná twego/ Ktorego/ iáko pielgrzym řwiátá tego/ Tu zákyřtego przyiąć chcę/ w řwiátořci/ Ifotnie widřiał/ w niebieřkiey rádořci. *GrabowSet* O3, O3; *LatHar* 191, 197 [2 r.], 209.

Zwoty: »chleb przyiąć« (1): Prořę [...] / ábyř raczył moię niemoc vřdrowić [...] / ábym ten Anyelřki chleb/ krolá náđ krolmi/ [...] z tákim nákoniec řercem y vmyřtem mogł przyiąć/ iáko potrzebá zbáwieniu duřze moiey. *LatHar* 208.

»przyiąć ciało (Pańskie a. Boře *itp.*) (i krew)« [szyk zmienny] (20): *Opecřyw* 157, 178v; A tak že ty [...] ciało i krew pana Ieřufa Chriřtuřa przyimi *MurzHist* P3v; *KromRozm III* I8v; *OrzList* b2; á tuř iuř wiernie á prawdziwie przyiął ciało y krew iego. *RejPos* 90, 90; *BialKat* 326; *KuczbKat* 180; *RejZwierc* 197; Nic niemieřkáiąc przyiął [umierający *Zygmunt August*] prawdziwe á ifotne ćiáło Páńřkie zwielkim nabořeńřtwem *BialKaz* M4; *StryjWjaz* C3; řkonięř do tego wřzytkę myřł twoię [...] / ábyř teraz przyiął Pána Chriřtuřowe Ćiáło prawdziwe *KarnNap* D2; *Skarřyw* 461, 580; vřnawřzy grzech polepřzenia řadaymy/ iuř ták przyimieł prawdziwe ćiáło páńřkie/ tákře krew nadrořřlá ná zbáwienie řwe. *ArtKanc* N8; *GrabowSet* O3; *LatHar* 209, 296; *WujNT* 608; *SiebRozmyřł* K.

»przyiąć řwiátoř (Pańřką), sakrament« [szyk zmienny] (17:6): POtył dziewitza Maria ku řmierci řie řprawiała/ ij kořcielne řwiátořci z nábořeńřtwem przyięła *Opecřyw* 178v; *SeklKat* X4v; wpadł [król *Boleřlaw Krzywouřty*] w niemoc ćięřzką y vmářł Lata 1139 przyiawřzy řwiátořci Pańřkie. *BielKron* 354, 258, 363v, 373, 376, 383v (13); Przeťo wedle zwyczáiu řtárego Kořćiołá Powřzechnego to záchowano bywa/ áby řaden Chreřćijánin tey řwiátořci nieprzyiawřzy nie vmieřał. *KuczbKat* 160, 180; GDyřeř iuř [...] w tey potrzebie y ćięřzkiey niemocy twoiey/ przyiął nabořnie ty Sákrámentá nářwięřze [...] / tedy miey pewną náđzieię w Pánie Bodze *KarnNap* E4v; *Skarřyw* 203; *GrabowSet* O3; *LatHar* 216, 226; iáko wielkiey czyřtořci potrzebá temu/ ktory ma godnie przyiąć nářwięřzy Sákráment Ćiáłá y krwie iego. *WujNT* 361.

Przen (1) :

Zwrot: »do serca przyiąć« (1): czyli niewieřzyřz/ iř ná ten ćzář miáłto Chriřtuřá/ Dyablá wřzech morderzow oycá do řerca twego [...] przyimieřz [te ... in cor tuum ... sumpturum]? *ModrzBaz* 63.

5. Stać się jakimř, zmienić się w kogoř, coř (zwykle w zwrotach utartych); *accipere HistAl*, *Vulg; adhibere Mqcz* [co] (103) : *Temperamentum adhibere*, Miáre przyiąć. *Mqcz* 443b.

Zwoty: »przyiąć křtałt, pořstawę, ořobę« = *formam accipere HistAl* [szyk zmienny] (2:2:1): ábowiem on bog w ořobie řmokowe y do ciebie przyyđdzie á potym przyymie ořobę ludzką *HistAl* A4; Prziymę ná

fię poftawę łtateczną *BielKom E*; gdy łpimy/ nieináczye łye snámı dzieie: iedno iákobyłmy vmárłego człowieká ná łye kftakt przyięli *BiałKat 233v*; Dla tego duch ł. przyiał poftawę gołębice/ iż oná nád inłze rzeczy żywiące miłości przyłtrzega. *CzechEp 38*; *WujNT 186*.

»na się przyjąc« [szyk zmienny] (3): bo yako gwyazda zadney rzeczy na łyą przyyącz nyemoze yako czarnołzczy y czego ynłzego tak marya grzechu zadnego przyącz nyemogła *PatKaz III 126*; *BielKom E*; *BiałKat 233v*.

a. *O wcieleniu Chrystusa (96)*: abouyem bog łtal łyą czlouyeykem przyał to czyem nyebil ołtal tem czyem był *PatKaz II 73, 31v*; iż zá czáltem ten prawdziwy Bog [...] miał fię łam łtáwić/ y ná ziemi przez przyięcie náture ludzkiej/ towarzysłtwo z ludźmi przyięć *CzechEp 190*.

przyjąc z kogo, z czego (19): Przyiał Chrystus z łiemie łiemię: ábowiem ciáło z łiemie ielł *BiałKat 291*. Cf *Zwroty*.

W przeciwstawieniu: »przyjąc ... opuścić« (1): Bo ktore [ciało] raz przijał [Chrystus]/ tego nigdy nie opuścił. *WujJud 172*.

Zwroty: »ciało przyjąc« [w tym: z kogo, z czego (8)] [szyk zmienny] (31): uybrał łobye łyn bozy mathką dzyeuyczą maryą [...] łktorey czyala czyalo czlouyeczey náture przyącz raczył *PatKaz II 31, 30v, 44v*; *PatKaz III 89 [3 r.]*, 102v, 106v; *SeklKat R2*; onci [Jezus] zacię krewkoć i ciało człowieczeńkié s czyłty panny przyiał *MurzHist F*; *KromRozm II x4*; *BielKron 134*; Ale nim łie wcielił zwáno go Oycem/ á potym gdy ciáło przyiał y národził łie/ iuż nie Oycem ále Synem zowie go píłmo *SarnUzn B2v*; F7; *HistRzym 6, 127v*; *RejPos 106*; *WujJud 172*; y národził łie [Syn Boży] z Pánny/ ciáło y dułżę y zmyłły/ to ielł/ dołkonáłego przyiał ná łie Człowieká *WujJudConf 23v*; *CzechEp 180, 202*; *ReszPrz 76*; *ReszList 146*; áby łłowo twoie [...] z żywotá błogolławioneý Pánny Máryey ciáło przyięło *LatHar 11, 272, 353, 405*; kołcioł Apołtolłki [...] wyznawa/ [...] iż łłowo Boże przyięło prawdziwie ciáło w iednołł łweý perłony *WujNT 825, 716*; *PowodPr 11*; *SkarKaz 7a*.

»człowieczeńłtwo przyjąc« [w tym: z czego (4)] [szyk zmienny] (20): y oddalyl bog odnyey [od Maryi] grzech pyeruorodny yłz łyą knyey raczył łklonycz y yey czlouyeczeńłtwo przyącz *PatKaz II 45, 30v, 34v, 51, 72v*; *KromRozm I K4*; ktory pan Kryłtus [...] znyezmyerney miłoci y miłofyerdzya przeciw rodzayowi ludzkyemu/ czlouyeczeńłtwo ná łye przyyął *KromRozm II b2v*; *KromRozm III B2*; Onci łam ielł/ ktory łzłowietzeńłłtwo náłze bes grzechu przyiáwłzy ná łie tołz ciáło wzięte/ z náture náłzey/ zá nas offiárował *KrowObr 51v*; *SarnUzn F7, H4*; *HistRzym 83v*; *RejPos 178v*; Náklonił (łyn Boży) niebá y złłapił: to ielł (iáko obiáłnia Páweł ł.) wyprożnił ábo vchylil y poniżył Bołłwá łwego/ y przyiał człowieczeńłtwo w ołobie łłuzebniká. *CzechEp 161 [idem (2)] 149, 216, 292*; *ReszPrz 79*; *LatHar 466*; *WujNT 314*.

»przyjąc náture, płęc (náture), przyrodzenie« [w tym: z kogo, z czego (5)] [szyk zmienny] (22:10:1): a nykth go [człowieká] uybauycz nyemogl yedno bog przyyáwłzy plecz czlouyeczey náture *PatKaz II 30*; yłz chczał [Syn Boży] łłapyecz ná łzwyath przyiáwłzy plecz czlouyeczą *PatKaz II 45v, 20v, 30, 31v, 33, 34 [2 r.] (23)*; *PatKaz III 89*; łłowo łtalo łię ciałem/ yłz łyn boży prział náture człowieczą. *SeklKat O4v*; *LeovPrzep E4*; Potym w tenże doł wpadł Lew tho ielł łyn Boży gdyż przyrodzenie człowiecze przyiał/ y przebywał ná tym łwiecie nędznie przez trzydziełci y trzy łátá. *HistRzym*

69, 100v; *WujJudConf* 45; *CzechEp* 148; który [Syn Boży] naturę człowieczą z Panny przyjął dla zbawienia świata *WujNT przedm* 31, s. 688; *SkarKaz* 7a.

»postać, kstałt przyjąć« = *formam accipere Vulg* [szyk zmienny] (8:2): Iezu ienżes z dziewicze Mariey rodzącz sie postaczy flugi przijąc nie mierzyles [lege: mierziłeś] sie. Imiłuy sie nad nami. *TarDuch* A8v; *KromRozm II* r3v; iż [Chrystus] nie gwałtem porównawał sye z Bogiem Oycem/ ale sam siebie vniżał křztałt słuźebniczy ná sye przyjąwřzy. *BiałKat* 303v; *WujJud* 236; *ArtKanc* A11v; Wyniřzczył [Chrystus] sam siebie/ przyjąwřzy postać słuźebniczą *WujNT* 688, *Philipp* 2/7, s. 687, 688 [2 r.].

»na się, do siebie przyjąć« [w tym: z kogo (1)] [szyk zmienny] (21:1): aboczyem uydzyely [aniołowie] yřz bog řnyey řyą myal narodycz y yey naturą myal na řyą przyącz *PatKaz II* 52v; *SeklKat* O4v, R2; *KromRozm I* K4; *KromRozm II* b2v, x4; *KromRozm III* B2; *KrowObr* 51v; *BielKron* 134; Syn Boży Pan nářz Iezus Kryřtus zápewne ná końcu známioⁿ wodnych ludzką naturę ná sye przijąc raczył *LeovPrzep* E4; *RejPos* 106; *BiałKat* 303v; iż Pan Bog chciał przijąc ná się niřkość y krewkość ciála nářzego *KuczbKat* 35; *WujJud* 236; *WujJudConf* 23v, 45; iż ták Boska naturą człowieczą przyięła do siebie y řpoila w iedność swoię/ że [...] *CzechEp* 148, 292; *ReszPrz* 76; *ReszList* 146; *LatHar* 466; iż lepiej słuźyli nam nieprzyiaćiołom swoim/ niřli tobie któryř zá nie vmárł/ będąc Bogiem ich/ y dla nich toř ciála ná fię y naturę ich przyjął *SkarKaz* 7a.

6. Zatrudnić, nająć do pracy lub powierzyć jakąś funkcję; adhibere Vulg; capere Mącz; conducere, iungere PolAnt [kogo] (19) : Vrądzili w then czás słuźebne przijąć/ y przyięli obyczáiem Hufárřkim álbo Rackim z drzewcy á s tarczámı *BielKron* 401v, 212v, 252v, 410v; *RejZwierc* 245; Dworu y Harczertzow cotrochę przyięto y ta trocha płocha roziedzza się, ze skarbu nie są pewni swey płacy. *ActReg* 124, 5.

przijąć do czego (2): *BudBib* 1.Reg 2/36; Teraz řtan iákis fię ozywa Ewángelikow [...]. Gdzieř im mieyřce w tym ciële Rzeczyřpolitey [...] daćie? Ieřli [ewangelicy] řą duchowni/ niech miedzy biskupy y plebany idą. lecz ich ináčzey nie przijimą/ iedno do pořtuřzeńřtwá biskupiego *SkarKazSej* 682a.

przijąć za kogo (1): Me capere arbitrum, Ná mię sie zdáli/ prziyęli mię zá yednacza. *Mącz* 34c.

W połączniu szeregowym (1): które Wóyty/ y Sołtyřy Wielki Rządzćá [...] miedzy innými bedźie rozumiał vmieiętnieyřz w Práwie/ áby ie przijął/ miánował/ wybrał ná mieyřcá do řywotá ich *SarnStat* 955.

Zwroty: »przijąć za pieniądze« = *conducere mercede PolAnt* [szyk zmienny] (4): Krol sie gotował do Wáłach obeřławřzy Rycerřtwo Polřkie/ drugie zá pieniądze przijąwřzy *BielKron* 406v, 405v; Y dlategořem przijął zá pieniądze [collegi] wielki pocřt ludu słuźebnego *BudBib* 1.Mach 15/3, 2.Par 25/6.

»na robotę przijąć« (1): Može teř Iřćiec dłuźniká řwego ná iáką robotę ieřli chce przijąć/ á co by zárobil to iemu ná dłuř ma wyrázić. *GroicPorz* q4v.

»przijąć sobie, k sobie« = *adhibere secum Vulg* (1:1): *Leop Matth* 18/16; Prziymi łobie słuřę Chceřzli mu rořkázowáć. *CiekPotr* 80.

7. Spożyć; sumere HistAl, PolAnt [co] (13) :

Zwrot: »przyjąć pokarm« = *zjeść* (1): A gdy miał być dzień/ nápominał Páweł wŕzytki/ áby przyięli pokarm [*sumere cibum*] *BudNT Act* 27/33.

»trunk przyjąć« = *wypić, spożyć płyn; potionem sumere HistAl* (3): Kto pierwszego dnia mieŕiacza Kwietnia pułci łobie krew/ albo thego dnia ranion będzie/ albo trunk przyjmie/ ten wnet albo w richłym czafie vmrze. *FalZioł* V 46v, V 49; Nie lę kay fie wielki Cefarzu trunku ále gi piy/ Nátychmiał Alexander trunk przyjął *HistAl* E2v.

Szereg: »przyjąć i strawić« (1): Y kuŕiliłmy fię raz o to/ ieŕliby mogła [*św. Maria z Egni*] opłátek ábo chleb niepoŕwięcony/ ktory do ołtarzá nołzá/ przyjąć y ŕtrawić: ále wnet poznála y wypluwála *SkarŻyw* 583.

a. *O lekarstwach* (8) : á iefli też y z drijakwią [*złoto połączone ze sproszkowanymi składnikami*] przyjmiesz/ dobrze iefł/ á przyjmieszli famo w winie, też dobrze. *FalZioł* V 70v, IV 59a, V 62v.

Zwrot: »przyjąć lekarstwo« (1): A przyjąłwzy lekárŕthwo ienŕz poŕiłuie/ y była po máłym czáfie bárzo piękna á zdrowa. *HistRzym* 17.

W przen (1) : Zadné ŕłowá/ ni trunki/ ni máŕci z áptęki [!] Nie przyjmie ich ferce me/ niechcą w mię przeździęki. *GosłCast* 48.

Przen (2) :

Zwrot: »lekarstwo przyjąć« (2): Ale kto tego darv bożego niema/ lekarŕtwo ma przyjąć/ przeciw grzechv/ ktore vkazał S. Paweł mowiąc/ [...] *SekłWyzn* f3; *CzechRozm* 206.

8. *Wchłónąć, wziąć w siebie, wpuścić do swego wnętrza; recipere HistAl; accipere Vulg [co]* (18) : gdy Cetus albo then Wielorib nalienie fwoie wypułci/ ktore zbywa iż wŕzytkiego ie⁸⁰ żona balena niemoże przijąć dla iego wielkołci/ tedy ono pływa po wodzie *FalZioł* IV 31d, IV 53c; *HistAl* I8v; ziemiá fye otworzyła/ y przyięła krew brátá twego/ zrak twoich *GroicPorz* n4v; *HistRzym* 17; kthóre [*ciało*] ziemiá ku chowánium nie ku ŕtrácenium á wiecznemu zágubieniu była przyięła *BiałKat* 176; *SkarŻyw* 263, 595.

przyjąć do czego (1): gdyżby go [*Maryja męża*] przedfię vznác [...] muŕiála/ gdyby nalienie iego do żywotá ŕwego przyięła. *CzechRozm* 163v.

Zwrot: »w się przyjąć« (4): Iakoż to czynią mądrzy farbierze gdy chcą aby ŕukno albo płotno iaką kraŕę lepiej w fię przyięło tedy ie octem polewaią *GlabGad* I6, B4; *BibRadz* I 3b marg; O Boże moy/ iáko wiele krwi Ablow niewinnych ziemiá tá w fię przyięła y przyjmuie *SkarKazSej* 704a.

Przen (1) :

Zwrot: »w się przyjąć« (1): ábowiem fie rodzimy ŕpoŕobni s przyrodzenia ktemu/ iż cznotę w fię przyjąć możem/ thákież też y niecnotę. *GórnDworz* ff2v.

a. *Dać odcisnąć na swojej powierzchni* (4) :

Zwrot: »w się przyjąć« (3): Czemu mozg iefł wilgotny. (–) Aby tim łączniey w fię przijął wŕzelkie wycińnienie *GlabGad* B4, B4; Bo widzisz y wołk poki miękki tedy w fię rychley pieczęć przyjmie niżli kiedy ŕtwárdnieie. *RejZwierc* 6v.

Przen (1) : ktorými cudami pomamił [*falszywy prorok*] te ktorzy przyięli cechę [= *piętno*] beŕtyey *WujNT Apoc* 19/20.

9. *Przejść [co]* (5) :

a. *Przyswoić sobie od kogoś (4)* : Ziemia Łąd zdawna/ łtára to Niemczyzná/ Ktorą y nálezá przyięłá Oyczyzná *KlonFlis* Fv.

Zwrot: »obyczaje przyjąć« [szyk zmienny] (3): także we Włofzech/ Fránciey/ Gottowie/ Longobárdowie zoltáwiwfy inne obyczáie y mowę przyięli *BielKron* 338, 432v [2 r.].

b. *Odebrać w drodze do adresata (1)* : bo gdy nieprzyjaciel przyimie listy thákowe/ łpráwi łie s nich/ łiatkę ná to záltáwi/ ktorey łie łtroná nie łpodzieie *BielSpr* 49.

10. W zwrotach (37) :

»grzech przyjąć« = *zgrzeszyć (2)*: *PatKaz I* 17v; bo yako gwyazda zadney rzeczy na łyá przyyącz nyemoze yako czarnoszczy y czego ynłżego tak marya grzechu zadnego przyącz nyemogła *PatKaz III* 126.

»koniec przyjąć« = *skończyć się (1)*: a ten Ismaył łprawyłłchi łwoy dług ma ten łyłth wroczyz y swoy łyłt włnanj ma dacz tedj ta rzecz koniecz ma przyacz *LibLeg* 11/108v.

»[kogo] pod swą moc przyjąć« = *wcielić do swojego państwa (1)*: Będąc ná tym przełóżeńłtwie [Lucjusz Tarkwiniusz] napirwey wiodł walkę z Łáćinniki/ ktore wielekroć porázał y pod łwá moc przyięł *BielKron* 102.

»nazwisko przyjąć« = *nazwać się (1)*: ktore Márcyonitámi ábo Ariany (Lutrámi ábo Kálwinifłtámi) zowá/ łi iuz przełtáli być Chrzełłciány: że łtráćiwłzy imię Chriłtułowe/ ludzkie y obce nazwłká przyięli. *WujNT* 444.

»przyjąć w obronę, pod obronę, do obrony, k obronie« [w tym: kogo, co (21)] = *roztoczyć opiekę, zacząć bronić; recipere in fidei Mącz; in defensionem suscipere JanStat* [szyk zmienny] (16:3:2:1): A przyymyłz mye w obronę łwá yák Pan miłłściwy *LubPs* bb4v; On [Pan] káždemu ku rátkunku zówzdy ták ielł gotowy/ łz ie przyymie k łwey obronie *LubPs* ff2, bb4v; Miálto przyięł [cesarz Karol] w łwá obronę *BielKron* 186v, 233v, 320v; Capessere Rempub. Rzeczy łółpolitey brónić/ w łwá obronę yá przyąć. *Mącz* 35c, 36a, b, 126a; *SienLek* a3v; Bo wálzá K:M: [...] on zbor prze łmierć Iego K:M: Paná brátá Wálzey K:M: [...] bez omiełzkánia raczyłes do obrony łwey przyięć *BudBibKaw* A2v; *BudNT przedm* a6; A przyymi z nowu nas do łwéy obrony. *KochPs* 87, 64; Boże [...] bądż przy mnie á przyimi mnie ołirolálego w obronę twoię *SkarŻyw* 51; *StrykKron* 552; *GrabowSet* K4v, R2v; *LatHar* 624; *SarnStat* 897; Wtory raz ná łwiát idłzie ten Flis [...]. Przyimiłżego tedy W.M. moy Młłciwy Pan iáko łierotę pod obronę łwá. *KlonFlis* Bv.

»w opiekę [kogo, co] przyjąć« = *zaopiekować się; in fidei recipere Mącz* [szyk zmienny] (3): in fidei suam recipere, W obronę y w opiekę łwoyę przyięć *Mącz* 126a; Ach Boże nález włzechmogący łiebie łrołsimy/ [...] Przyimi Kołłciół łwoy w opiekę, nie day go łpułtołzyć *ArtKanc* I16v; *LatHar* 624.

»przyjąć syna« = *zajść w ciążę (1)*: a oto Elizabethá przyrodzona twoiá/ y tá przyięłá łyná [concupiens filium] włtárołci łwey *BudNT Luc* 1/32[36].

»łlad przyjąć« = *kontynuować pogoń za przestępcą (2)*: Item ielłthli zeby thełz thilko yeden człowyek. był we włłfy na ten czálł, kyedi kto abo spodola do valach abo zwałach do łodolya/ łlyad przygancz, y gnacz do włzi ofzyadly bliłżey/ ktory łlad ona vyelł bandzye łowynna przyącz *MetrKor* 40/813.

»w żywot, do żywota [kogo, co] przyjąć« = *począć* (tylko o Maryi) [szyk zmienny] (4:2): Poznáyże mie tzorko námileyflá/ ijżem iá tobie przez aniola poßlál pozdrowienijé/ aby w żywot twóy lyna mé⁶⁰ przyięła *OpecŻyw* 185v, 7; *PatKaz II* 38; oto do żywotá twego przyimießz lyna BÓżego *CzechRozm* 156v, 157.

~ Szereg: »w żywot wziąć abo przyjąć« (1): Oto dziewicá ábo Pánná [...] w żywot wieźmie [!] ábo przyimie Syná *CzechRozm* 127. ~

*** W błędnym tłumaczeniu z łaciny [kogo, co] (2) : Iáko od węzá ták wćiekay od grzechu/ á iefli/ przyftapilßz knim/ przyimá cie [susipient te]. *Leop Eccli* 21/2, *Sap* 18/7.

*** Bez wystarczającego kontekstu (5) : Admittere, dopuscicz, przyyąncz *BartBydg* 209b; Bo [litery „yi”] inßz rzecz znaczą nißz przyidzi przyimi/ iako gdy mowięm/ przeidzie przestę rzekę/ przéimi moie konie rć. *MurzOrt* B2v, B2v [3 r.].

Synonimy: **I.1.** dać, dopuścić, dozwolić, pozwolić, przyzwolić, uznać, zezwolić, zgodzić się; **2.** wziąć; **3.** pochylić się, poddać się, ukorzyć się; **4.A.** wpuścić; **II.1.** uznać; **2.** odebrać; **4.** doświadczyć, doznać; **a.a.** komunikować.

Formacje współrdzenne cf JAĆ.

Cf **PRZYJĘCIE, PRZYJĘTY**

ALKa